

DE STER

89STE JAARGANG

NUMMER 6

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

JUNI 1989

Juni 1989
89ste jaargang
Nummer 6

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton,
L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks,
M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs: Hugh W. Pinnock, Gene R. Cook,
William R. Bradford, George P. Lee, Keith W. Wilcox

Redacteur: Hugh W. Pinnock

Director of Church Magazines: Thomas L. Peterson

International Magazines:

Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Assistent-redacteur: Ann Laemmlen
Assistent-redacteur De Kinderster: De Anne Walker
Director: M. Masato Kawasaki
Vormgeving: Sharri Cook

DE STER

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

Nieuwsredacteur: J. P. van Oudheusden
Assistent: M. P. Jongkees
Kerkelijk Vertaalbureau
Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 0 (031) 3402-40260

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage,
Industriestrasse 21, Postfach 1568,
D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 0 6172/71 0334

© 1989 by Corporation of the President of
The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoans, Spaans, Tongaans en Zwaeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands.

Informatie voor abonnees in de V. S.:

DE STER is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Application to mail at second class postage rates is pending at Salt Lake City, Utah. Subscription price \$10.00 per year. \$1.00 per single copy. Thirty days' notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send U. S. A. and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, U. S. A. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, U. S. A.

Jaarabonnement:

Nederland: f 29,00
België: Bfr. 500,00
USA/Canada: US \$ 10,00
Andere landen (per zeepost):
cheque in tegenwaarde van f 32,00

Het abonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij twee maanden voor vervaldatum schriftelijk is opgezegd. Opgave van een nieuw abonnement te richten aan de administratie; wacht met betalen tot u een acceptieproef ontvangt.

Verschoont twaalf maal per jaar

Printed by Friedrichsdorf Printing Center
Federal Republic of Germany

PBMA 8906 DU

DE STER

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.
De in deze publicatie afgedrukte artikelen werden overgenomen uit de tijdschriften „Ensign“, „New Era“ en „Friend“.

Inhoudsopgave

- 2 BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM:
Denk aan Christus, *President Ezra Taft Benson*
- 6 Ze zijn van ons allemaal, *Sydney Smith Reynolds*
- 10 Geven met milde hand, *Isaac C. Ferguson*
- 18 Brigham Young – de jonge jaren, *Ouderling S. Dilworth Young*
- 25 Onze godsdienstige begrippen, *Teri Jenks*
- 27 Nooit heb ik mijn vader gekend, *Claude Bernard*
- 28 Het evangelie aan hun eigen volk brengen, *Marvin K. Gardner*
- 36 ZHV-HUISBEZOEKBOODSCHAP:
Gij dan zult volmaakt zijn

VOOR DE JONGEREN

- 37 Weer kampioen, *Kendra Kasl Phair*
- 42 Mormoonse boodschap
- 43 Citaten over leiderschap
- 45 Waar zou ik zijn zonder de kerk? *Ouderling Russel C. Taylor*
- 47 De rode jas, *Viva May Gammell Willcox*

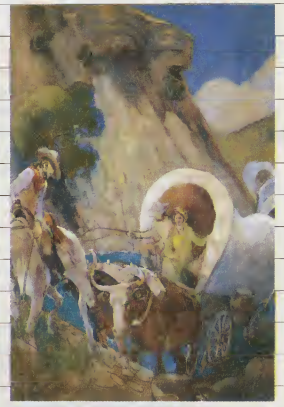
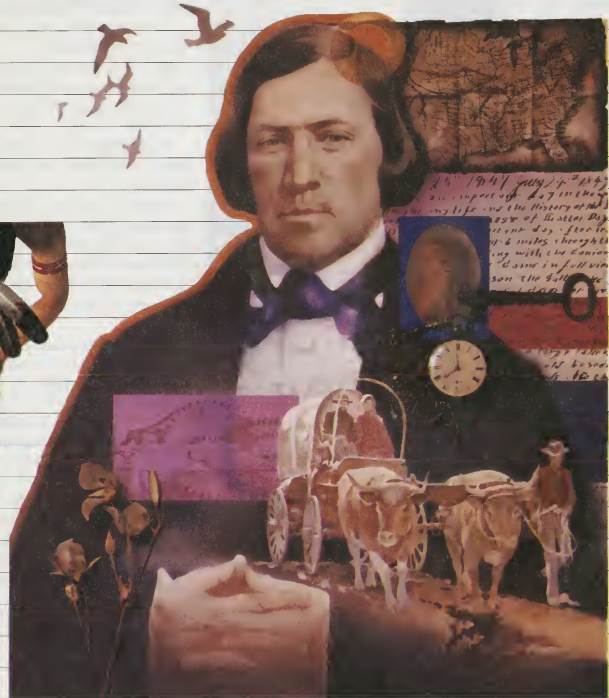
De Kinderster

- 2 De wolk, *Christy Monson*
- 5 Gaven van de Heilige Geest
- 6 HELDEN EN HELDINNEN:
Green Flake, een zwarte pionier, *Jane McBride Choate*
- 8 VEEL PLEZIER:
Een pionier-puzzel

Op de omslag: „De trek naar het westen“. © van Harold I. Hopkinson.
Uit veel artikelen in dit nummer spreekt de pioniersgeest die in de gedachten en daden van de huidige heiligen der laatste dagen voortleeft.

THE GREAT WEST

DENK AAN CHRISTUS

President Ezra Taft Benson

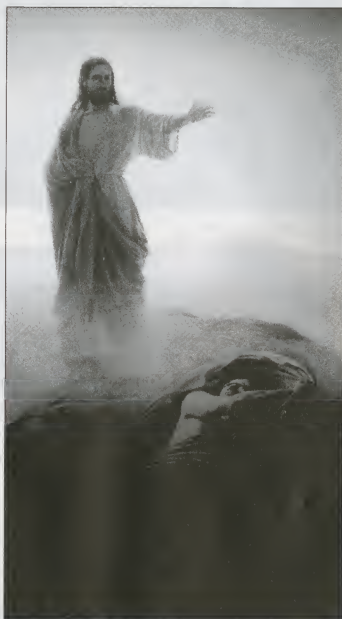
Toen president George Albert Smith nog een jongen was, maakte hij iets mee wat zijn hele leven zou veranderen. Hij heeft hierover geschreven:

„Toen ik dertien jaar oud was, zat ik op de Brigham Young Academy (. . .) Ik kan me niet veel herinneren van wat er in de loop van dat jaar gezegd werd, maar één ding zal ik waarschijnlijk nooit vergeten (. . .) Op een keer stond Karl G. Maeser op en zei: „Je bent niet alleen verantwoordelijk voor alles wat je doet, maar er zal je ook rekschap gevraagd worden van alles wat je denkt.”

„Omdat ik een jongen was, en niet erg mijn best gedaan had om mijn gedachten te beheersen, wist ik niet goed wat ik met deze opmerking aan moest; ik begon erover te piekeren. Een week of tien dagen daarna had ik plotseling door wat hij bedoelde: je bent verantwoordelijk voor je gedachten omdat je leven, als het voorbij is, de som van je gedachten zal zijn. Dat idee heeft heel mijn leven zegenrijk gewerkt en me dikwijls geholpen slechte gedachten te verjagen, want ik besef dat als mijn leven hier afgelopen is, ik het produkt van mijn gedachten zal zijn.” („Sharing the Gospel with Others”, Salt Lake City, Deseret Book, 1948, blz. 62-63.)

Gewoonten vormen het karakter

Gedachten worden daden, daden worden gewoon-

WAT ZOU DE HEILAND DOEN?

ten, gewoonten worden karakter, en ons karakter bepaalt onze eeuwige bestemming.

Koning Benjamin begreep dit heel goed. In het op een na laatste vers van zijn beroemde toespraak in het Boek van Mormon zegt hij:

„En tenslotte kan ik u niet alle manieren vertellen, waarop gij zonde kunt begaan; want er zijn verschillende wegen en wijzen, ja, zoveel, dat ik ze niet kan tellen” (Mos. 4:29).

En in het laatste vers spoort hij ons aan onszelf en onze gedachten te bewaken (zie Mos. 4:30).

Toen Christus na zijn opstanding in Amerika verscheen, zei Hij:

„Ziet, er is door de ouden geschreven, dat gij geen overspel zult plegen; Maar Ik zeg u, dat zo wie een vrouw aanziet om haar te begeren, die heeft alreeds overspel in zijn hart gepleegd.

Ziet, Ik geef u een gebod, dat gij geen van deze dingen in uw hart laat komen” (3 Ne. 12:27-29).

„In uw hart laat komen?” Jazeker, want zoals iemand in zijn hart denkt, zo is hij.

Datgene wat zegeningen verschaft

De geest wordt wel eens vergeleken met een toneel waarop maar één stuk tegelijk opgevoerd kan worden. Aan de ene kant staat de Heer tussen de coulissen; Hij houdt van u en probeert op het toneel van uw geest datgene opgevoerd te krijgen wat zegen brengt. Aan

de andere kant staat de duivel achter de coulissen; hij haat u en probeert datgene ten tonele te voeren waardoor u vervloekt wordt.

U bent de regisseur – u beslist welke gedachte op het toneel blijft. Bedenk dat de Heer wil dat u een volheid van vreugde zult genieten zoals Hij die geniet. De duivel wil dat alle mensen even ellendig worden als hij. U alleen beslist welke gedachten toelaatbaar zijn. U bent vrij te kiezen, maar u bent niet vrij om de gevolgen van uw keuze te veranderen. U wordt wat u denkt, wat u steeds op het toneel van uw gedachten toelaat.

Het kan moeilijk zijn een bepaalde gedachte van dit toneel te verjagen. In dat geval suggereert ouderling Boyd K. Packer dat wij een inspirerende lofzang zingen of de woorden ervan door ons hoofd laten gaan. Wijlen ouderling Bruce R. McConkie spoort ons aan om, na in gedachten een openingslofzang gezongen te hebben, een toespraak tot onszelf te houden.

IDEEËN VOOR HUISONDERWIJZERS

Enkele belangrijke punten die u tijdens uw huisonderwijs naar voren kunt brengen:

1. We zullen niet alleen rekenschap moeten geven voor alles wat we doen, maar ook verantwoordelijk worden gesteld voor alles wat we denken.
2. Gedachten worden daden, daden worden gewoonten, gewoonten worden karakter, en ons karakter bepaalt onze eeuwige bestemming.
3. De Heer wil dat wij een volheid van vreugde zullen hebben, zoals Hij die heeft. De duivel wil ons even ellendig maken als hij is.
4. President Benson zegt dat u geen belangrijker vraag in deze wereld kunt stellen dan: „Here, wat moet ik doen?”

Wenken voor de bespreking

1. Bespreek wat u vindt van het idee dat wij als Christus worden door onze gedachten te beheersen.
2. Vraag de gezinsleden te bespreken in welk opzicht onze gedachten bepalen wat we doen en wat we worden in het leven.
3. Staan er teksten of citaten in dit artikel die het gezin voor zou kunnen lezen of bespreken?
4. Zou deze bespreking beter verlopen als u van te voren met het hoofd van het gezin sprak? Is er een boodschap van de quorumleider of de bisschop?

Hij zei dat hij de beste toespraken tot zichzelf gehouden had.

Nooit moeten wij de duivel uitnodigen om een toe-neelstukje op te voeren. Hij glipt meestal onze gedachten binnen zonder dat we het in de gaten hebben. Onze verantwoordelijkheid begint als de slechte gedachte zich aandient: wat doen we ermee? We moeten meteen en rigoreus de verleiding terzijde schuiven, evenals Jezus dat deed. We mogen de duivel niet toestaan door te gaan met zijn geniepige redanaties.

We hebben het voorrecht goede en grote gedachten in ons geheugen op te slaan en die op te laten komen wanneer wij dat willen. Toen de Heer in de woestijn te maken kreeg met drie grote beproevingen, diende Hij de duivel meteen van repliek met toepasselijke teksten die Hij in zijn geheugen had opgeslagen.

Geen belangrijker levensvraag

De Heer heeft gezegd: „Blikt tot Mij op bij iedere gedachte” (LV 6:36).

Bij iedere gedachte tot de Heer opblikken is de enige manier om de man of vrouw te worden die we moeten zijn.

De Heer stelde zijn volgelingen de vraag: „Welke soort mensen behoort gij daarom te zijn?” Hij gaf zelf het antwoord: „Zoals ik ben” (3 Ne. 27:27). Om te worden zoals Hij moeten we aan Hem denken – Hem voortdurend in onze gedachten hebben. Telkens als we aan het avondmaal deelnemen, beloven we „Hem altijd indachtig te zijn” (Moro. 4:3, 5:2, LV 20:77, 79).

Als onze gedachten ons maken tot wat we zijn, en als we als Christus moeten zijn, kunnen we concluderen dat onze gedachten als die van Christus moeten zijn.

Toen Paulus op weg was naar Damascus om de heiligen daar te vervolgen, zag hij een hemels licht en hoorde hij de stem van de Heer. Paulus stelde een simpele vraag – steeds opnieuw diezelfde vraag stellen zou zijn leven veranderen. „Here, wat moet ik doen?” (Hand. 22:10.)

Voortdurend diezelfde vraag stellen kan ook uw leven veranderen. Er is geen belangrijker vraag die u kunt stellen: „Here, wat moet ik doen?” Ik daag u uit van die vraag de allerbelangrijkste vraag in uw leven te maken.

We zijn verantwoordelijk voor onze gedachten, voor datgene waar we aan denken. Onze gedachten moeten op de Heer gericht zijn. We moeten aan Christus denken.

Ik getuig tot u dat er geen grotere en meer stimulerende taak is dan proberen Christus te leren kennen en in zijn voetsporen te treden. Jezus Christus was hier op aarde „het Voorbeeld”. Hij is onze voorspraak bij de Vader. Hij bracht het grote zoenoffer opdat wij een volheid van vreugde mochten hebben en ver-

hoogd konden worden volgens zijn genade en onze bekering en rechtschapenheid. Alles wat Hij deed was volmaakt en Hij gebiedt dat wij ook volmaakt moeten worden, net zoals Hij en zijn Hemelse Vader volmaakt zijn (zie 3 Ne. 12:48).

„Wat zou Jezus doen?” of „Wat wil Hij dat ik doe?” zijn cruciale vragen. In zijn voetsporen volgen is het hoogste wat we in het leven kunnen bereiken. De man of vrouw die in hoge mate als Christus leeft, is in de ware zin van het woord succesvol.

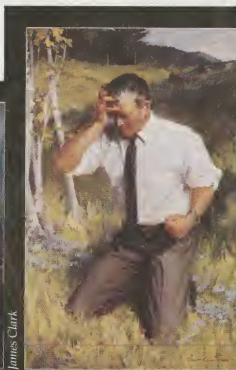
Ik weet dat de Heer leeft. Ik weet dat Hij van ons houdt. Ik weet dat zonder Hem niemand kan slagen, maar dat met Hem niemand kan mislukken. Ik weet dat God veel meer van ons leven kan maken dan we zelf kunnen.

Dat we van nu af aan de moed zullen hebben om elke dag te proberen aan Christus te denken, van Hem te leren, in Zijn voetspoor te gaan en te doen wat Hij wil dat we doen, is mijn gebed in de naam van Jezus Christus. Amen. □

HERE,
WAT MOET
IK DOEN?

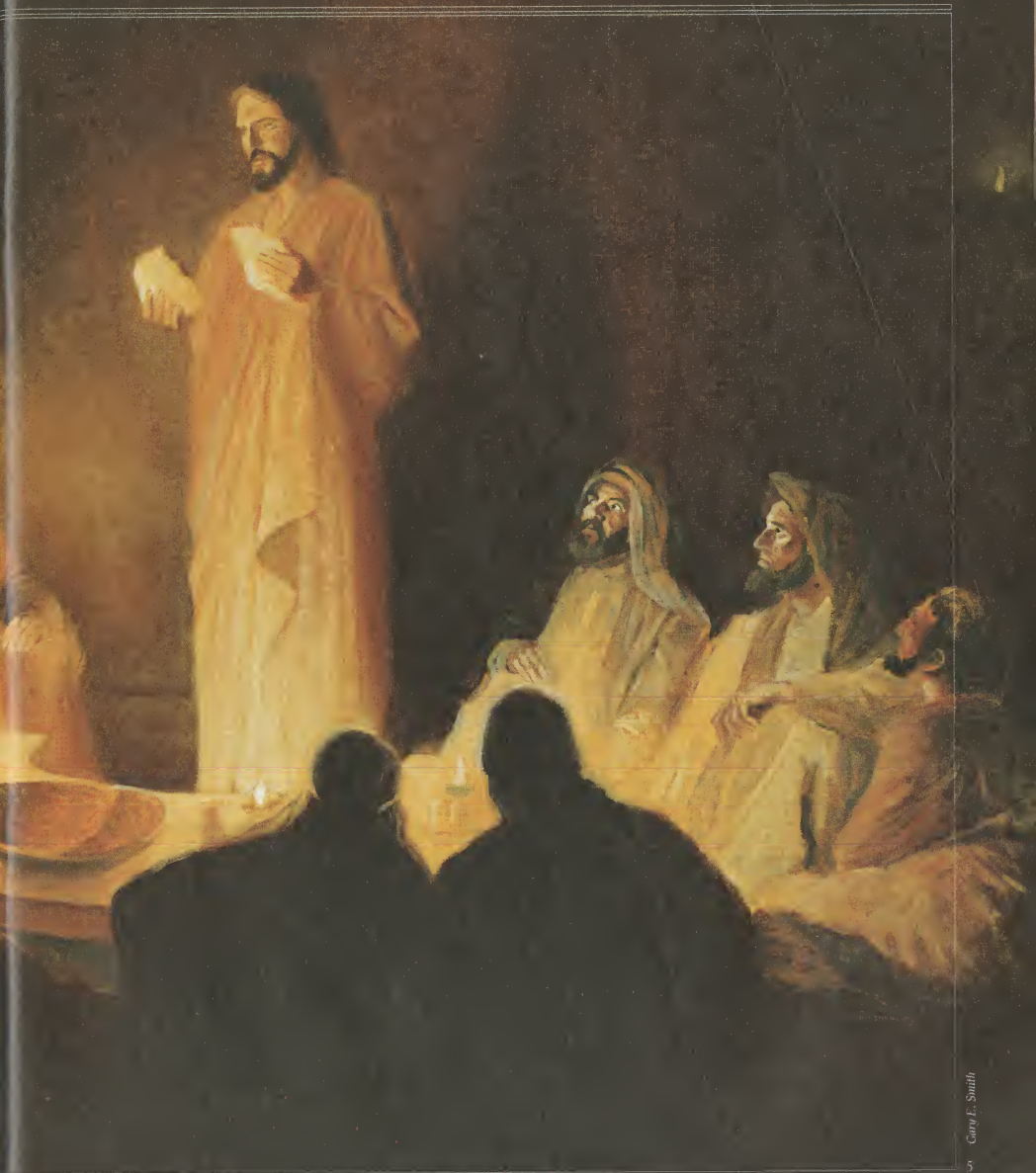
James Clark

Robert Oliver Shoup

TELKENS ALS WE AAN
HET AVONDMAAL
DEELNEMEN, BELOVEN
WE HEM ALTIJD
INDACHTIG TE ZIJN

ZE ZIJN VAN ONS ALLEMAAL

Sydney Smith Reynolds

Veel bekeerlingen ervaren dat lid worden van de kerk ook betekent het „adopteren” van het erfgoed van de pioniers van de kerk, een erfgoed van offervaardigheid, moed, toewijding en doorzettingsvermogen.

Een van mijn favoriete Schotten heet José. Zijn moeder komt uit Spanje maar hij is een echte Schot en lid van de kerk. Hij is in Schotland geboren en toen wij met ons gezin daar woonden vond hij het prachtig om ons de kastelen van zijn geboorteland te laten zien. „Hebben jullie geen kastelen? Je weet niet wat je mist,” zei hij altijd.

Hoewel hij de eerste generatie Schotten in zijn familie is, kent hij de verhalen over de grote figuren uit de geschiedenis van Schotland en beschouwt hij ze als deel van zichzelf. Met zijn donker krullhaar, zijn dromerige ogen en zijn olijfkleurige teint ziet hij er niet uit als een echte Schot, maar ondanks dat twijfelt niemand die hem kent aan zijn patriotisme.

Evenals José wonen vele leden van de kerk in een ander land dan hun voorouders. Soms heeft de emigratie een of twee generaties geleden plaatsgevonden,

„Pioniers in huisfkar“ van Minerva Teichert;
met dank aan het Temple Square Hotel

voor anderen is het pas enkele weken of maanden geleden dat ze zich in een andere cultuur gevestigd hebben. Ook al behouden zij vele gewoonten en opvattingen uit hun geboorteland, toch zullen zij ook ideeën en tradities van hun nieuwe omgeving overnemen. Zo hebben ook vele bekeerlingen ervaren dat lid worden van de kerk het „adopter“ betekent van het erfgoed van de pioniers, alsof het hun eigen erfgoed was.

Al is nu meer dan vijftig procent van alle kerkleden geen nakomeling van pioniers die in de negentiende eeuw naar Utah trokken, toch zullen er weinig heiligen der laatste dagen zijn die ontkennen dat we veel van hen kunnen leren: spaarzaamheid, offeren voor de opbouw van Zion, schoonheid en vrede scheppen waar we ook mogen wonen. Ook kunnen we van de pioniers leren over moed bij grote moeilijkheden, toewijding, samenwerking en volharding.

De heiligen van toen ploegden en bewerkten de grond tijdens de trek over de vlakten, zij zaaiden en wieden voor de broeders en zusters in het evangelie die na hen zouden komen. Brigham Young koos de plek voor de bouw van de Salt Lake-tempel binnen een week nadat de heiligen in de Zoutmeervallei aangekomen waren. Maar die bouw duurde veertig jaar en hijzelf stierf lang voor de inwijding van de tempel. Veel arbeiders aan de tempel moeten gedacht hebben: „Ik hoop dat ik lang genoeg leef om dit bouwwerk voltooid te zien.“

Bouwen voor de eeuwigheid

Zij wisten dat de tempel de moeite waard was er hard aan te werken, of ze nu zelf konden profiteren van de zegeningen van het gebouw of niet. Ze wisten dat ze bouwden voor de eeuwigheid en voor degenen die het evangelie aan zouden nemen als zij dood waren.

Zij bouwden voor *ons*. Ook in die zin behoort het werk erfgoed van de pioniers aan ons allemaal.

Voor velen is het verhaal van de pioniers niet alleen maar het verhaal van groepen mensen die naar Utah trokken. Het is ook het verhaal van de verbreding van het evangelie en van de groei van Gods koninkrijk over de hele wereld. Veel leden van de kerk zijn zelf „pionier“, hebben als eerste in hun familie het evangelie aangenomen of behoren tot de eerste groep leden

die de kerk helpt opbouwen in een deel van de wereld waar zij wonen.

Anderen, zoals de in Engeland geboren Rose Thompson, voelen een sterke band met de mormoonse pioniers, ondanks het feit dat er bij de emigratie naar Utah geen voorouders betrokken waren. Op haar tiende werd Rose ziek en ze weet nog dat ze lag na te denken over de moed van de pioniers die zwaar beproefd werden. „Ik vroeg me af wat er met mij gebeurd zou zijn als ik met de pioniers over de vlakten getrokken was in plaats van in een lekker bed te liggen met een dokter in de buurt.

„Ik kwam tot de conclusie dat ik onderweg gestorven zou zijn. Ik was erg dankbaar dat ik in deze tijd leef en ik besloot de moed erin te houden zoals de pioniers gedaan hadden.“

Na hun huwelijk verhuisden Rose en haar man naar Edinburgh. Ze gingen daar dikwijls op bezoek bij een zuster op leeftijd, die vele jaren in de kerk „gepionierd“ had, zowel in de zustershulpvereniging als bij de jonge-vrouwen. Haar man en twee zoons had op zee verloren.

Rose vertelt: „Toen ik haar vroeg hoe het leven toeging in haar jeugd en wat ze in de kerk gedaan had, zei ze alleen maar: „Wij deden wat gedaan moest worden.“ Ze had geen opzienbarende verhalen, maar ze droeg haar sterke pioniersmentaliteit op me over.

Als ik daarna met mijn kinderen of met taken in de kerk in problemen kwam, werd ik geweldig geholpen door de gedachte: doe nou maar wat er gedaan moet worden.“

Tom Russel kwam bij de kerk na zijn huwelijk met een heilige der laatste dagen. Over zijn „geadpteerde“ erfdeel van de pioniers denkt hij hetzelfde als Rose. Hij heeft geen voorouders onder de pioniers, maar zijn vrouw wel. „De bet-betovergrootmoeder van mijn dochters ploegde 's morgens het land en deed 's middags de was. Daarbij bracht ze elf kinderen groot.

's Avonds deed ze de boekhouding en schreef ze de notulen uit van vergaderingen op de Brigham Young Academy,“ vertelt Tom. „Dat is een machtig voorbeeld voor mij en ik breng de kinderen aan hun verstand dat we in dit gezin de kracht kunnen verkrijgen om de moeilijkheden die op ons pad komen, aan te kunnen.

Jeff en Sherry Burger, die in Amerika lid van de kerk werden en nu een eigen zaak in Europa hebben, ge-

*Ongeacht onze
afstamming
zijn we broeders
en zusters in
het evangelie
van Jezus
Christus en
zetten we samen
onze schouders
onder zijn werk.
De pioniers
hebben een
erfgoed achter-
gelaten dat van
ons allemaal is.*

„Pioniersvrouw met de was“ van Minerva Teichert;
met dank aan Susan Stokes Griffith.

nieten van de pioniersgeest die ze bij Europese heiligen
de laatste dagen voelen.

Door de verhalen over toenmalige heiligen wordt
hun geloof gesterkt. Zoals Jeff zegt: „Ik hoor en lees
graag over de pioniers. Hun beproevingen en succes-
sen ontroeren me. Ik voel dat ze ook *mijn* voorouders
zijn, al ben ik misschien geen directe afstammeling.

Een kentering ten goede

Richard van Hagen is tegenwoordig president van
de ring Edinburgh Schotland. Zijn lidmaatschap dankt
hij gedeeltelijk aan de pioniers. Door een radiopro-
gramma werd zijn belangstelling voor de kerk gewekt.
Toen hij eens buiten de stad reed, merkte hij dat het
geluid van de radio in zijn auto zo zwak werd dat hij
bijna niets meer hoorde. Hij zocht een krachtiger
zender.

„Het enige programma dat ik duidelijk genoeg kon
ontvangen, ging over de mormoonse pioniers,“ zegt
hij.

„Ik was volkomen gefascineerd, en ik herinner me
dat ik bleef zitten luisteren lang nadat ik op de plaats
van bestemming aangekomen was, niet in staat de
radio af te zetten en de auto uit te stappen.“

Totdat hij dit programma hoorde, wist broeder van
Hagen niets van de kerk. Nu raakte hij onder de in-
druk van het geloof en de moed van de eerste heiligen.
„Ik bewonderde hun vastberadenheid en voelde
respect voor hen,“ zegt hij. Hij is ervan overtuigd dat
hij niet zo maar toevallig dat radioprogramma opving.
„Ik heb me wel eens afgevraagd of het echt uitgezon-
den is,“ zegt hij. Enkele weken later kwamen er zen-
delingen aan de deur, hij geloofde hun boodschap en
werd lid van de kerk.

Karen Reynolds heeft wel pioniers in haar voor-
geslacht; die vestigden zich in Utah en in de Mexicaan-
se kolonies. „Ik weet nog goed dat we ‘Pioneer Day’
vierden op 24 juli met een openluchtspel over de reis
naar Mexico.

De verhalen van vroeger werden dan weer verteld,
tot het wonen in holen die in de rivieroever uitgegra-
ven waren aan toe,“ herinnert ze zich. „Ik wist toen
nog niet hoeveel plezier ik zou hebben van alles wat
mijn ouders mij leerden: werken, fruit conserveren,
brood bakken, naaien en de eindjes aan elkaar
knopen.“

Onlangs heeft Karens man zijn goedgebetaalde baan
op moeten geven om te kunnen verhuizen, zodat ze
konden gaan werken op de familieboerderij; haar
schoonvader was namelijk ziek geworden. „We heb-
ben er geen spijt van, maar onze pionier-vaardigheden
werden wel tot het uiterste beproefd,“ geeft ze te ken-
nen. „Secuur boekhouden en verstandig inkopen zijn
een absolute noodzaak, niet zo maar een experiment
met een ZHV-les over spaarzaamheid.“

„De eindjes aan elkaar knopen“ is niet het enige wat
Karen van de pioniers uit de vorige eeuw geleerd
heeft. Vorig jaar verloren ze een baby. „Mij hart brak
toen we hem in dat koude grafje legden,“ zegt ze.
Toen ze enkele dagen later ziek in bed lag, was Karen
nog erg verdrietig. Een lid van haar wijk bracht haar
een stapeltje boeken, waaronder een met pionierver-
halen.

„Ik las het boek en dacht aan de vele vrouwen die
hun kleintjes in die ondiepe graven langs de onge-
baande weg hadden moeten begraven. Mij baby ligt in
een kistje en de plek is duidelijk aangegeven, zodat ik
er nog naartoe kan. Het was erg moeilijk, maar ik ging
mijn zegeningen weer tellen. Zij trokken voort in ge-
loof en dat kan ik ook.“

Ook ik ben dankbaar voor het erfgoed van onze pio-
niers. De verhalen over mijn voorouders blijven een
bron van inspiratie, moed en zegeningen. Als ik over
de heiligen van toen lees, is het net alsof ik velen van
hen ken. Ik geloof dat ze begrepen met welk groot
werk ze bezig waren, een werk dat niet beperkt werd
door de bergen die hun kleine dalen omringden of
door de afstamming van hun nakomelingen. Ik geloof
dat ze met ons meeleven in onze problemen als pio-
niers van de laatste dagen.

De kerk wordt nu geleid door bekeerlingen die als
eerste in hun familie gedoopt werden, maar ook door
zonen en dochters uit pioniersfamilies. Maar ongeacht
onze afstamming zijn we broeders en zusters in het
evangelie van Jezus Christus en zetten we samen onze
schouders onder zijn werk. De pioniers hebben een
erfgoed achtergelaten dat van ons allemaal is. □

*Sydney Smith Reynolds is een achter-achter-kleindochter van Hyrum,
de broer van Joseph Smith. Ze woont in de Wijk Orem 23, Ring Orem
Utah Sharon.*

GEVEN MET MILDE HAND

Hoe getroffen en geholpen worden door
vastengaven en andere giften
van leden van de kerk.

De hoogvlakten en grillig gevormde dalen in Noord-Ethiopië doen niet vermoeden dat dit eens groen en vruchtbaar land geweest is.

Een eenzaam struikje is alles wat over is van een zee van groen waar nomaden, die met de regen naar het noorden trokken, hun kudden lieten grazen. Door de droogte is het gras verdord en het land kaal geworden en het vee gestorven; de nomaden hebben met tegenzin hun onbegrensde land vervuld voor kleine lapjes landbouwgrond of voor overheidssteun. Zonder water verdwijnt de hoop op welvaart – of zelfs maar overleving – even snel als de kostbare bovengrond.

Maar in Geddoabar, in de provincie Wello, leeft de hoop op. Ook dit dal, zo'n 560 kilometer ten noorden van Addis Abeba, de hoofdstad van Ethiopië, werd door de droogte bedreigd, maar daar is nu een kleinschalig irrigatieproject door de kerk opgezet.

Dit is slechts een van de hulpprojecten die gefinancierd worden uit de giften van kerkleden. (In de korte reportages bij dit artikel kunt u over andere projecten lezen.)

In 1985 deed het Eerste Presidium in twee brieven een beroep op de leden van de kerk in de Verenigde Staten en Canada om mee te doen aan speciale vastendagen. De bijbehorende vastengaven zouden gebruikt worden voor de slachtoffers van de hongersnood en voor de bestrijding van honger en andere ontberingen

onder volken in Afrika en zo mogelijk andere gebieden. In de brieven werd toegezegd dat al het ingezamelde geld ten goede zou komen van de hongerigen en behoeftigen in de noodlijdende gebieden, ongeacht of ze lid waren van de kerk. Sterk gemotiveerd om te helpen brachten de heiligen bijna 11 miljoen dollar bijeen.

Meteen na de eerste vastendag in januari 1985 zochten kerkleiders contact met „organisaties van gebleken integriteit“, welke de kerk kon helpen bij het verstrekken van voedsel, tenten en medische voorzieningen aan slachtoffers in Ethiopië en in naburige Afrikaanse landen. De rest van het jaar 1985 en gedurende het grootste deel van 1986 leverden het internationale comité van het Rode Kruis, de Katholieke hulpdiensten en CARE (Cooperative for American Relief Everywhere – organisatie voor Amerikaanse hulp overal ter wereld) de goederen af die door de kerk bijeengebracht waren.

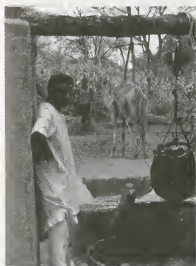
Mensen leren zichzelf te helpen

In de geest van de kerkelijke welzijnszorg, namelijk mensen leren zichzelf te helpen, besloten de broeders dat er ook geld besteed zou worden aan projecten waarmee kon worden voorzien in behoeften op langere termijn. Een deel van de giften werd dus gebruikt

De welige vegetatie in deze wadi in Tschad vormt een schril contrast met de omliggende woestijn. Voor landbouw in de wadi is er water nodig uit ondiepe, handgegraven putten omdat het oppervlaktewater te zout is.

In deze wadi is het irrigatiesysteem verbeterd. De ontwerper van het systeem, een Marokkaan die in Parijs gestudeerd heeft, leunt tegen een versteving van lemen bakstenen terwijl een kameel een waterzak van tachtig liter uit de put trekt.

WADI-PROJECTEN IN TSJAAD

Wadi's zijn droge rivierbeddingen of laaggelegen stukken woestijn die meteen aan oases doen denken. Het oppervlaktewater is meestal te zout voor gebruik door mens of dier en zelfs voor irrigatie, maar de grond is vruchtbaar en er kunnen gewassen geteeld worden door water uit ondiepe putten (shadoofs) in de wadi's te gebruiken.

Tot voor kort werden de wadi's alleen in de regentijd gebruikt door nomadenstammen die er dan hun vee en schapen lieten grazen. Maar enorme veesterfte in de droge tijd heeft de inwoners van Tsjaad gedwongen alle mogelijkheden die de Wadi's bieden voor landbouw, optimaal te benutten. Elke wadi moet de voornaamste voedselbron worden voor drie à vierhonderd mensen.

De traditionele manier om de wadi's te irrigeren is water uit de shadoof omhoog halen met een zak die maar een paar liter kan bevatten.

Omdat deze methode zoveel tijd kost en niet effectief is, wordt die bijna nergens toegepast. In samenwerking met CARE financiert de kerk hulpprojecten om betere – maar handzame – bevoeiingsystemen op te zetten. Bij dit project worden de putten beter gebruikt. Kamelen trekken zakken met tachtig liter water uit de put omhoog; die worden geleegd in een bak waarna het water via een kanaalstelsel verschillende gewassen bewatert, zoals mais, aardappels, gierst en paprika.

In de wadi's heeft men ook beschermende maatregelen genomen. Uit leem gebakken stenen (beter dan hout van palmbomen) worden gebruikt om shadoofs te bouwen. De bomen vormen een windmantel, zodat er minder woestijnzand de wadi's ingelazen wordt. In de toekomst zullen droogtebestendige boomsoorten, die momenteel plaatselijk ontwikkeld worden, gebruikt worden als windmantel voor de wadi's en voor hout voor de bouw van shadoofs. □

voor projecten als in Geddobar. Deze activiteiten, die plaatsvinden in Ethiopië, T Chad, Niger, Kameroen, Nigeria en Ghana, zijn voornamelijk gericht op de ontwikkeling van de waterhuishouding en de landbouw, om zich tegen toekomstige droogten te beschermen. De opbrengst van de tweede vastendag in november 1985 wordt gebruikt voor projecten in andere gedeelten in Afrika en in andere werelddelen waar grote nood heerst.

Onder leiding van Africare (een vrijwilligersorganisatie in Washington D.C.) werd in Geddobar midden 1985 begonnen met het reguleren van een door een bron gevoede bergbeek, om met dat water het dal van ruim vierhonderd hectare te kunnen irrigeren. De kerk heeft dit plan opgezet toen de de droogte in Afrika van 1984-1985 miljoenen mensen zonder voedsel kwamen te zitten en er honderdduizenden stierven.

Met de totstandkoming van dit Ethiopisch irrigatieproject wordt een droom werkelijkheid, zowel voor de donateurs als voor de bijna 1650 boerengezinnen die hard aan de verwezenlijking ervan meegewerkt hebben. Als het deze zomer voltooid wordt, zullen de boeren meer dan 200000 mandagen arbeid aan het project bijgedragen hebben. Opoffering is heel gewoon; er zijn arbeiders die twee tot drie uur komen lopen omdat ze in de bergen wonen, dan een werkdag maken van tien en een half uur en daarna weer teruglopen. De gemiddelde arbeider draagt vijf tot acht werkdagen per maand aan het project bij. Ze worden in natura betaald en elke arbeider ontvangt ongeveer drie kilo graan als dagloon.

Met moderne techniek en apparatuur had de aanleg bekort kunnen worden en de menselijke arbeid verlicht, maar het project is bewust zodanig gepland dat de bewoners het werk doen met eigen materiaal en gereedschap. Zo leren zij zichzelf te helpen en kunnen zij trots op hun werk zijn. Door deze opzet konden ook de kosten van het project gedrukt worden.

Het resultaat is dat de boeren de kanalen (bij elkaar bijna 24 kilometer) helemaal zelf gegraven hebben en het voorbereidende werk voor de dam in de rivier zelf verricht hebben. De gebruikte techniek is zo eenvoudig dat de boeren zelf het onderhoud kunnen verrichten.

Levenslange onafhankelijkheid

De Ethiopische regering zag snel in hoe belangrijk het is dat het dal het hele jaar over water kan beschikken, en stelt dit project daarom ten voorbeeld aan andere hulpverlenende instanties. Een regeringsleider heeft gezegd: „Dit is een belangrijk project, en we zouden graag zien dat anderen het overnamen. Deze mensen zijn voor de rest van hun leven onafhankelijk – ze kunnen hun opbrengst verdubbelen of verdrievoudigen. Een geslaagd experiment – goedkope techniek en gebruik van plaatselijke arbeid.”

Het Ethiopische ministerie van landbouw heeft vertrouwen getoond in het project door geld beschikbaar te stellen voor de bouw van een zuivelbedrijf in de omgeving. Er is al een kleine kudde melkvee opgebouwd.

Ook de boeren zijn enthousiast. Nog voor de voltooiing van het irrigatiesysteem werd een voorlopig kanaal gegraven waardoor een terrein van zestien hectare bewaterd kon worden. De boeren plantten papaja, guave en bananebomen; ze bewerkten het land om verschillende groenten te kunnen kweken. Vroeger zouden ze het risico niet hebben genomen, bang voor tekort aan water in de groeiperiode.

Ouderling Alexander B. Morrison van het Eerste Quorum der Zeventig en raadgever in het presidium van het Gebied Verenigd Koninkrijk/Afrika/Ierland, zegt over het project: „Wat we in wezen doen is de toekomst veilig stellen, tenminste wat voedsel betreft, voor tienduizend mensen in drie dorpen. Zij, hun kinderen en kleinkinderen zullen in staat zijn ongeacht de regenval het voedsel te kweken dat ze nodig hebben, meer en gevarieerder dan ooit.”

Gezien het feit dat er in de wereld ook dit jaar weer een oproep gedaan is voor massale voedselhulp, zijn de inspanningen van de kerk om voor een permanente watervoorziening voor deze dorpen te zorgen, des te opvallender.

In tijden van nood

De vastendagen in 1985 waren een nieuwe aanpak van de hulpverlening aan behoeftigen; maar de kerk

Een van de projecten die gefinancierd wordt door de Andean Children's Foundation is de aanleg van kweekvijvers. De dorpsbewoners graven een vijver waarin ze bronwater laten lopen; de vijver wordt voorzien van een stenen rand en is dan klaar voor de viskweek. Hierdoor hebben de bewoners een uitstekende eiwitbron en een verkoopbaar produkt. Rechts: Na het zien van de kweekvijvers in Sora Sora, groeven de bewoners van het naburige Sipe Sipe hun eigen vijvers en vuiden die met water. Toen wendden ze zich tot de stichting om technisch advies en vis. Foto: Isaac C. Ferguson.

Onder: Dorpsbewoners bespreken de plaatselijke behoeften en mogelijke projecten om erin te voorzien. Foto: Andean Children's Foundation.

DORPSONTWIKKELING IN DE BERGEN VAN BOLIVIA

Onlangs heeft de kerk zich aangesloten bij de Andean Children's Foundation (stichting voor de kinderen in de Andes) om bewoners van de Boliviaanse bergen te helpen hun levensstandaard te verhogen. Bij dit project gaan specialisten praten met dorpsleiders om inzicht te krijgen in de behoeften van het dorp.

De stichting helpt de leiders bij het opzetten van projecten om in die behoeften te voorzien.

De stichting helpt bij het aanboren van technische hulpbronnen om de projecten uit te kunnen voeren.

Zo leren de bewoners hun problemen te analyseren en samen te werken om het leefklimaat in hun dorpen te verbeteren. Dit geeft hun voldoening en ook het vertrouwen dat zij in de toekomst nog andere verbeteringen kunnen aanbrengen.

Bijvoorbeeld, de inwoners van het dorp Sora Sora wilden hun landbouwmethoden verbeteren om meer gewassen te kunnen kweken. De stichting heeft de mensen geholpen met het opzetten van een voordelig plan om putten te slaan, windmolens te bouwen om water op te pompen, grote tanks te construeren om dat water op te slaan, kanalen te graven om de gewassen te bevoelen en kassen te bouwen voor het kweken van groenten die niet tegen de kou van de hoge Andes kunnen. De bewoners hebben dit alles zelf opgebouwd en onderhouden het. De mensen zien het succes van dit project en gaan dit ook op hun eigen boerderijtjes toepassen.

Met de hulp van de stichting worden nu meer projecten opgezet: de bouw van scholen, opleiding van mensen in de gezondheidszorg, en het aanboren van nieuwe voedselbronnen. □

BEROEPS- OPLEIDINGEN VOOR AZIATISCHE VLUCHTE- LINGEN

Sinds 1975 zijn duizenden Aziatische vluchtelingen naar de Verenigde Staten gekomen om een nieuw leven op te bouwen. Maar door taalproblemen, cultuurverschillen en onbruikbare opleidingen is een hoog percentage van deze mensen geheel of gedeeltelijk werkeloos.

In samenwerking met het presidium van het Gebied Noord-Amerika-West en met het bestuur van de welzijnszorg in Californië, helpt de kerk Aziatische vluchtelingen die lid van de kerk zijn – en hun vrienden die geen lid zijn – bij het leren van de taal en een beroep, en met het zoeken naar werk dat hen past. In de ringen geven vrijwilligers voorlichting over beroepen, Engelse les en onderwijs vakken als hotelexploitatie, stoffering en informatica. De vrijwilligers instrueren de vluchtelingen ook over sollicitatiegesprekken, gewenste kleding, gezondheidsnormen en de Amerikaanse arbeidsethiek.

De deelnemende ringen werken samen in het werkgelegenheidsplan van de kerk om zodoende mogelijke werkgevers te vinden en cursussen te organiseren. □

Links: Boeren in Niger oogsten gierst van een veld dat beschut wordt door een bomenrij. Deze windmantel – onderdeel van het herbebossingsproject van CARE en gedeeltelijk gefinancierd uit bijdragen van leden van de kerk – heeft de boeren in staat gesteld de erosie tegen te gaan en hun productie met dertig procent te verhogen.

Foto: CARE.

Rechts: In de Majiavallei in Niger beschermen bomen – twee aan twee geplant in rijen op ongeveer negentig meter van elkaar – het gewas en de bovengrond door winderosie tegen te gaan.

Foto: CARE.

Onder: Volgens een rouleersysteem wordt hout gekapt voor bouw materiaal en brandstof. Arbeiders kappen de takken van één boom van elk paar, en laten een stam van ongeveer twee en een halve meter staan waaruit nieuwe takken kunnen groeien. Als de nieuwe takken groot genoeg zijn om het gewas te beschermen, worden de takken van de andere boom gekapt.

Foto: Isaac C. Ferguson.

LAND- EN BOSBOUW IN NIGER

Niger, een van de Sahellanden in Afrika, kampt met ernstige hongersnood en grote droogte. Er kan aan landbouw gedaan worden, maar door de wind is het grootste deel van de bovengrond weggevaaid.

Onder leiding van CARE is men begonnen met het geld dat leden van de kerk door een speciale vastendag in 1985 bijeengebracht hebben, kwekerijen op te zetten in de Majiavallei in het westen van Niger. Dorpelingen kweken bomen die later in windmantels gebruikt worden. Als de boompjes

groot genoeg zijn worden ze uitgeplant langs de kleine akkers; ze voorkomen dat de kostbare bovengrond weggeblazen wordt en beschermen zo de oogst. Door dit project is de opbrengst van de landbouw met 30 procent toegenomen.

Deze activiteiten op het gebied van land- en bosbouw vinden plaats in nauwe samenwerking met de Nigeriaanse dienst voor de bosbouw, om continuïteit en succes op lange termijn te verzekeren. Dit is een van de succesvolste projecten in zijn soort in de Sahellanden. □

heeft mensen in tijden van nood altijd geholpen. Na de Tweede Wereldoorlog werden er tonnen voedsel, kleding en medicijnen gezonden naar de burgers van het verscheurde Europa, waar slechts een klein deel van de bevolking lid was. In 1954 deed de kerk mee aan het United Churches Ionian Relief Project in Utah (Het Ionisch hulpverleningsproject van de verenigde kerken in Utah) om hulp te bieden in Griekenland, waarbij het grootste deel van de hulpgoederen uit de magazijnen van de welzijnszorg kwam. In 1906 stuurde de kerk tarwe uit de graanschuren van de zusters-hulpvereniging om de Chinezen die verhongerden te helpen. In de afgelopen twintig jaar heeft de kerk haardadig in tijden van nood aan mensen over de hele wereld hulp verleend.

Dat de Heer zijn kerk heeft aangespoord de behoeften te helpen is duidelijk. „Laat uw binnenste eveneens vervuld zijn van liefde jegens alle mensen” (LV 121:45). Het volk van Nephi leefde dit beginsel na, zoals beschreven staat in het eerste hoofdstuk van Alma: „En iedereen deelde mede van zijn goederen aan de armen, de behoeftigen, de zieken en de noodlijdenden naar hetgeen hij had; (. . .) En aldus zonden zij in hun voorspoedige toestand niemand weg, die naakt of hongerig, dorstig of ziek was, of die verzorging nodig had; (. . .) hetzij buiten de kerk of in de kerk, en waren geen aannemers des peroons jegens hen, die hulp beoefden” (Alma 1:27, 30).

Lijden is niet gebonden aan geografische of politieke grenzen. Humanitaire hulp door de kerk is een plicht aan de medemens, ongeacht godsdienst of regeringsvorm. Na een bezoek aan Ethiopië schreef bisschop Glenn L. Place, tweede raadgever in de Presiderende Bisschop: „Onze bijdragen gaan naar alle mensen, ongeacht hun politieke voorkeur. Toen ouderling M. Russel Ballard (van de Raad der Twaalf) en ik dat gebied bezochten zagen we geen communisten, marxisten of kapitalisten, maar slechts hongerige mensen en allemaal zoons en dochters van God.” Als we voorbij materiële zaken kijken naar het verkondigen van het evangelie aan „iedere natie, geslacht, taal en volk” (zie Mos. 15:28), beseffen we te meer dat het evangelie van Jezus Christus de menselijke grenzen overschrijdt.

Tijd en talenten vrijwillig ter beschikking stellen

In het algemeen financiert de kerk humanitaire projecten alleen (1) in noodgevallen die het leven ernstig bedreigen zoals natuurrampen, waar onmiddellijke hulp noodzakelijk is; en (2) bij chronische armoede, ziekte of onveiligheid die door het onderwijzen van zelfredzaamheid verbeterd kunnen worden. Bijdragen van de kerk aan zulke projecten blijven beperkt tot datgene wat door de leden voor dit doel geschonken wordt.

Als organisatie is de kerk niet in staat alle behoeften te helpen. Maar de leiders moedigen de leden van de kerk aan om als burger een actieve rol te spelen in zinvolle humanitaire projecten die in hun eigen omgeving opgezet worden. Naast het schenken van geld en goederen waar dat mogelijk is, kunnen zij op vrijwillige basis hun tijd en talenten beschikbaar stellen voor projecten. Veel leden van de kerk willen hun vakbekwaamheid ter beschikking stellen en de samenleving heeft dringend behoefte aan hun diensten. En de mogelijkheden tot dienstverlening breiden zich uit omdat de kerk steeds meer samenwerkt met hulporganisaties, om te trachten het leed over de hele wereld te verzachten.

Zo hebben onlangs broeder Dewey Petersen en zijn vrouw Patricia verschillende maanden in Nigeria doorgebracht om daar machines voor het boren van putten te installeren en de plaatselijke bewoners op te leiden. Broeder en zuster Petersen, uit Bountiful (Utah), hebben als vrijwilliger gewerkt voor Africare aan een door de kerk opgezet project. Particuliere, niet-winstgevende organisaties maken graag gebruik van vrijwilligerswerk door leden van de kerk.

De kerk stelt geen voorwaarden bij het toesteken van de helpende hand en is daarin voor ons een voorbeeld van liefdevol dienstbetoon. Als leden van de kerk is het onze opdracht door te gaan met het bijstaan van anderen zonder daarvoor iets terug te verwachten. Door die hulp spontaan te verlenen, ervaren we de ware christelijke geest van het evangelie. □

Isaac C. Ferguson is bestuurslid van de kerkelijke welzijnszorg en secretaris van het subcomité voor humanitaire dienstverlening van de kerk. Hij woont in de Ring Bountiful Utah Mueller Park.

Boeren in Geddobar, in de provincie Wello in Ethiopië, graven een kanaal – deel van het irrigatiesysteem voor hun vallei van 400 hectare. De kanalen en de dam om water uit de rivier te voeren, werden gemaakt door de bewoners, die met hun eigen gereedschap en materialen werkten. Omdat de mensen het systeem zelf gebouwd hebben, weten ze hoe ze het moeten onderhouden; het eindproduct geeft hun een goede reden trots te zijn op hun prestatie.

Onder: De dam zorgt ervoor dat de vallei het hele jaar bewaterd kan worden, waardoor de boeren vruchten en groenten kunnen planten die ze anders niet hadden kunnen verbouwen.

Foto: Isaac C. Ferguson.

BRIGHAM

Ouderling S. Dilworth Young

Als we het over Brigham Young hebben, denken we meestal aan de man die de kerk bijna dertig jaar presideerde, de man die de heiligen naar de Zoutmeervallei leidde, en de man die leiding gaf aan de kolonisatie van het zuidwesten van de Verenigde Staten. Dit artikel gaat over de jonge jaren van de bekeerling Brigham Young, en de ervaringen die hem tot een groot leider maakten.

In het jaar 1800 woonde de vader van Brigham, John Young, met vrouw en acht kinderen in Hopkinton in Massachusetts. Hij kreeg een brief van een neef uit Whitingham in Vermont, waarin stond dat hij daar goedkoop grond kon krijgen voor een huis. Dat jaar nog verhuisde John met zijn vrouw en kinderen naar Whitingham en daar werd op 1 juni 1801 Brigham geboren.

In 1802 verhuisde het gezin naar Sherburne in de staat New York; daar bleven ze vier jaar. Er werden ook twee kinderen geboren, waarmee het totaal op elf kwam. Een ervan, een dochtertje dat Nabby heette, stierf echter.

De geschiedenis van het gezin in de jaren daarna is er een van voortdurende verhuizingen. In die tijd zochten de mensen rusteloos naar nieuwe grenzen en het leek wel of er ergens anders altijd een betere plaats was om zich te vestigen.

Door deze rusteloosheid, maar ook door geldgebrek, kocht John vaak een stuk grond, hakte de bomen om die erop stonden en bewerkte het land, om dan weer verder te trekken. Maar hij was niet alleen.

Enkele broers en zussen van hem verhuisden met hun gezin mee en vestigden zich in de buurt, om dan ook weer van voor af aan te beginnen.

Veel geld was er nooit in het gezin. Zelfs schoenen werden als luxe beschouwd. Door een meevaller kwam Brigham in het bezit van een paar schoenen. Gewoonlijk liep hij op blote voeten en daarom werden de schoenen zuinig bewaard voor speciale gelegenheden. Als hij naar de kerk ging, droeg hij ze met zich mee tot vlak bij de plaats van de bijeenkomst. Tijdens de dienst trok hij ze aan en zo gauw die voorbij was, deed hij ze weer uit.

Brigham Young's schoolopleiding duurde precies elf dagen, en dat was toen hij les kreeg van een rondreizende schoolmeester. Maar zijn moeder leerde hem lezen en hij was van nature leergierig en een scherp

waarnemer van zijn omgeving. Toen hij veertien was, stierf zijn moeder, Nabby Howe, aan tuberculose.

Brigham ging in de leer voor timmerman, schrijnwerker, schilder en glazenmaker; zijn vaardigheden zouden hem in zijn latere jaren van pas komen bij het bouwen van steden.

Begin van zijn loopbaan

Vanaf 1817, hij was toen zestien, stond hij met toestemming van zijn vader op eigen benen. Hij werkte hard en werd een bekwaam en nauwkeurig vakman. Er zijn nu nog stoelen die door hem gemaakt zijn. Hij verhuisde naar Port Byron in de hoop daar werk te vinden. Hij ontmoette er Miriam Works en trouwde op 5 oktober 1824 met haar; ze kregen twee kinderen.

Ondertussen was John Young met de broers en zussen van Brigham in Mendon (New York) aangeland. Ze bleven bij Brigham aandrigen daar ook naartoe te komen en tenslotte deed hij dat ook, in 1828. Hij ontmoette er Heber C. en Vilate Kimball en dat werd vriendschap voor het leven.

In Mendon ging de broer van Brigham, Phineas Howe Young, een Methodistisch predikant, langs bij ene Tomlinson, lid van Phineas' gemeente. Er was nog een gast, een jongeman die tegen Phineas zei: „Meneer, ik zou graag willen dat u dit boek las.” „Zo,” zei Phineas, „wat voor boek?”

„Het wordt het Boek van Mormon genoemd. Het is een openbaring van God.”

Omdat Phineas al geruchten over zo'n boek gehoord had, zei hij: „O, je bedoelt de gouden Bijbel?”

„Sommige mensen noemen het zo,” zei de jongeman. „Maar leest u het getuigenis van de getuigen eens.” En Phineas las het getuigenis van de drie getuigen; hoe ze door Gods macht de platen hadden gezien waar het Boek van Mormon een

YOUNG

DE JONGE JAREN

TOEWIJDING AAN DE EVANGELIEBEGINSELEN, TROUW AAN DE HEER EN GEWILLIGHEID OM TE DIENEN, BEREIDEN BROEDER BRIGHAM ER OP VOOR EEN VAN DE GROTE LEIDERS VAN DEZE TIJD EN EEN PROFEET VAN GOD TE WORDEN.

In juni 1801 werd Brigham Young geboren, vier jaar voor Joseph Smith. De ouders van Brigham konden niet vermoeden dat hun negende kind een groot leider in deze bedeling zou worden.

vertaling van was; hoe ze Gods stem hadden gehoord die verklaarde dat de vertaling juist was. Hij las over de acht mannen die de platen gezien en aangeraakt hadden en ze als eeuwenoud en zeer bijzonder handwerk beschreven.

Phineas kocht een exemplaar van het Boek van Mormon met de bedoeling het als onwaar aan de kaak te stellen. In plaats daarvan beseftte hij, na het gelezen te hebben, dat het waar was. Hij vertelde dat aan zijn vader, aan Brigham en aan andere familieleden. Zij moesten toegeven dat er waarheid in stak.

Die zomer werd de streek bezocht door vijf heiligen der laatste dagen die rondvertelden wat ze wisten over Joseph Smith en het Boek van Mormon. Phineas verwelkomde ze in zijn huis waar de families Young en Kimball naar de prediking van de bezoekers kwamen luisteren.

Een gedenkwaardig besluit

Nadat Brigham de kerk twee jaar onderzocht had, werd hij gedoopt in een nabijgelegen bosbeek. Het was die dag in april 1832 bitter koud. Zij die erbij waren, zagen bijna niets omdat het zo hard sneeuwde. Daarna ging Brigham op een blok hout zitten en terwijl zijn natte kleren bevroren, werd hij bevestigd als lid van de kerk en geordend tot ouderling. Over deze gebeurtenissen zei hij later: „Toen ik daar zat, voelde ik de liefdevolle kracht van de Heilige Geest die tot mij

Wimberg

getuigde dat mijn zonden vergeven waren.”

Een week daarna werd zijn vrouw Miriam gedoopt, een paar maanden voor ze aan tuberculose overleed. Na haar dood werd Brigham met zijn twee dochtertjes Elizabeth en Vilate in het gezin van Heber en

Vilate Kimball opgenomen.

In de herfst van 1832 reisden Brigham, zijn broer Joseph en Heber C. Kimball 560 kilometer naar Kirtland (Ohio) om de profeet Joseph te ontmoeten. Toen Brigham en Joseph elkaar de hand gaven, zei Brigham in zichzelf:

„Ik weet dat hij een profeet is.” Vanaf die dag had hij alles voor Joseph Smith over en greep hij elke gelegenheid aan om bij hem te zijn.

Na hun terugkeer in Mendon verlieten Brigham en zijn broer Joseph eind november of begin december die plaats weer om, lopend door modder, sneeuw, kou en wind, het evangelie te prediken. Vele mensen stonden open voor hun boodschap.

Toen het lente werd, trok Brigham er alleen op uit, predikend en dopen. Hij ging naar Loughborough in Canada waar hij met zijn broer al eerder geweest was en sloot zich daar aan bij een groep

Brigham Young

bekeerlingen; onder zijn leiding trokken ze naar Kirtland, zo'n 960 kilometer. Toen liep hij weer terug naar Mendon.

In de herfst van 1833 verkochten Brigham en broeder Kimball alles wat ze bezaten en verhuisden naar Kirtland om in de nabijheid van de profeet te kunnen zijn. Daar aangekomen zagen ze dat vele mannen naar Cleveland (Ohio) gingen om daar 's winters de kost te verdienen. Brigham zei: „Ik ga niet. Ik ben hier gekomen om bij de profeet te zijn en ik ben van plan te blijven.“ En al was er weinig werkgelegenheid in Kirtland, toch lukte het hem af en toe wat timmerwerk te doen.

Maar als de profeet een groep mensen toesprak of een discussie leidde, legde Brigham zijn gereedschap neer en ging luisteren. Als de profeet sprak was hij er altijd bij.

In 1834 trouwde Brigham met Mary Ann Angell. Zij bracht de twee dochters van Brigham groot en ze kregen nog zes kinderen. De twee jongste zoons zouden later algemene autoriteit van de kerk worden. Brigham junior is president van het Quorum der Twaalf geweest en John W. eerste raadgever van zijn vader.

En tijd van beproeving

In datzelfde jaar werden de heiligen der laatste dagen die nederzettingen gesticht hadden in Jackson County (Missouri) door bendes gewapende mannen vervolgd. De profeet organiseerde de mars van het zionskamp, een klein legerij van 200 vrijwilligers die de heiligen te hulp snelden. Brigham en zijn broer Joseph sloten zich erbij aan. De poging om de overheid van de staat Missouri te bewegen de aanspraken van de heiligen te erkennen had geen succes, en de profeet stuurde de vrijwilligers naar Kirtland terug. Zij deden veel ervaring op tijdens de lange, slopende mars van zo'n 1600 kilometer en hun geloof en gehoorzaamheid werden zwaar beproefd. Joseph Young vertelde later dat zijn geloof nog nooit grondig getest was.

Brigham was de profeet volkomen trouw en verdigde hem keer op keer. Ook toen zelfs de leiders van de kerk afvallig werden en de profeet veel weerstand ondervond, bleven Brigham en andere trouwe broeders onverwrikbaar. Toen de afvalligen samenzeringen op touw zetten om Joseph in een hinderlaag te lokken en te doden, moest Brigham verschillende

keren actie ondernemen om het leven van de profeet te beschermen.

In deze moeilijke jaren werd Brigham voorbereid op zijn toekomstig leiderschap in de kerk. Toen de heiligen bijvoorbeeld uit Far West (Missouri) verjaagd werden, vroeg hij de broeders alles wat ze bezaten af te staan „zodat we de heiligen mee kunnen nemen die zelf niet weg kunnen komen, die niks hebben. We willen geen enkel lid van de kerk dat wil vertrekken, achterlaten.“ Arm als ze waren stelden deze mannen hun geld, vee en huifkarren, alles wat ze als groep bezaten, ter beschikking, om de heiligen te helpen die nog armer waren dan zij.

Brigham organiseerde niet alleen de hulpverlening, maar gaf ook het goede voorbeeld: hij reed in een huifkar met zijn vrouw en Vilate Kimball en hun kinderen dertig kilometer vanuit Far West in de richting van Quincy (Illinois). Hij laadde de wagen uit, zette een tent op voor de vrouwen en kinderen, hakte voldoende hout voor enkele dagen en reed toen terug naar Far West om een ander gezin op te halen. Dat gezin bleef in de tent terwijl hij zijn gezin en de Kimballs weer dertig kilometer verder bracht. Dan haalde hij het tweede gezin op. Zo verhuisde hij twee gezinnen plus een gezin dat anders niet weg had gekund. De andere broeders volgden dit voorbeeld zodat alle heiligen uit Far West konden vertrekken.

Toen Brigham en broeder Kimball geroepen werden om naar Engeland op zending te gaan, werden ze geconfronteerd met een probleem. Ze hadden de Heer beloofd dat ze zouden vertrekken vanaf de hoeksteen van de Far West-tempel. Hoewel ze door afvalligen met de dood bedreigd werden, lukte het Brigham, Orson Pratt, John E. Page, John Taylor, Wilford Woodruff en George A. Smith het tempelterrein in Far West te bereiken, en met een klein groepje trouwe heiligen hielden ze daar een korte dienst. Daarna gingen de apostelen naar Commerce (nu Nauvoo) in Illinois om hun gezinnen onder dak te brengen en zich op hun zending voor te bereiden. Brigham vond woonruimte voor zijn gezin in een barak aan de overkant van de Mississippi in Montrose.

De zending begint smartelijk

Toen de tijd voor vertrek daar was, was Brigham zo ziek dat hij niet op z'n benen kon staan. Ook zijn

vrouw, die pas een baby gekregen had, was ziek en de kinderen eveneens. Vastbesloten de belofte die hij aan de Heer gedaan had te vervullen en dus op zending te gaan, kroop Brigham de woning uit en wankelde naar een huifkar. Na een pijnlijke rit en dito overtocht over de rivier bleef hij aan de overkant lange tijd op de grond liggen. Er kwam een ruitser voorbij en die bracht hem naar het huis van de Kimballs waar hij Heber ook doodziek aantroef.

De twee mannen bleven ongeveer veertien dagen op bed liggen maar besloten tenslotte dat ze toch met het werk van de Heer moesten beginnen. Ze stonden op, zorgden voor een kar die hen de stad uit kon brengen en namen afscheid van hun vrouw (Mary Ann was de rivier overgestoken om haar man te verzorgen). Erg verzwakt door hun ziekte klommen de twee mannen op de wagen maar ze moesten meteen gaan liggen. Broeder Kimball zei tegen Brigham: „Zo kunnen we hen niet achterlaten.” Ze kropen overeind, zwaaiden met hun hoed en riepen: „Leve Zion, leve Zion!” en zakten toen weer in elkaar.

Onderweg werkend lukte het hen na een paar maanden New York te bereiken. Brigham droeg alleen nog maar lompen.

Het enige wat hij die winter had om zich warm te houden was een oude lappendeken die hij met een touw om zich heen bond.

In februari 1840 waren ze vast van plan de overtocht te maken, maar ze hadden geen cent. Brigham deed een beroep op de plaatselijke heiligen. „Tot zover zijn we zonder geld gekomen,” zei hij. „Nu moeten we naar Engeland en we kunnen de oceaan niet overzwemmen.” De leden brachten \$19,50 voor Brigham bijeen. De oversteek van de Atlantische Oceaan kostte \$19,00.

In maart voeren ze naar Liverpool. Voor Brigham was de reis, die een maand duurde, één grote ellende; hij was bijna voortdurend zieziek en hij kon niet eten. Hij verloor zoveel gewicht dat zijn neef Willard Richards, die hem op de kaede opwachtte, hem niet herkende.

In het jaar dat erop volgde, brachten Brigham en zijn medewerkers veel tot stand. Ze lieten 5000 exemplaren van het Boek van Mormon drukken en 3000 zangbundels, zetten de uitgave van het Britse tijdschrift van de kerk, *The Millennial Star*, op touw en geschat wordt dat ze 8000 mensen tot de kerk brachten.

De ervaring die hij tijdens het zendingswerk

VOGELSTOOPPOT MET SUIKER ALS MAALTIJD

Een winter ging het heel erg slecht met het gezin Young, en begin maart zaten ze helemaal zonder eten. De twee oudere jongens, Phineas en Joseph, werden er op uit gestuurd om werk te zoeken in ruil voor voedsel, mais of wat dan ook, en Brigham en Lorenzo bleven bij hem in de blokhut.

John Young had de ahornbomen afgetapt, het sap ingekookt en er ahornsuiker van gemaakt. Toen hun eten echt op was, zei hij tegen Brigham dat hij de suiker ging ruilen voor eten. „Jij blijft hier, Briggie en morgenvroeg ga je er op uit om een stuk grond vrij te maken van struikgewas en te kappen zoveel je kunt. Lorenzo, jij pakt het hout op. Ik blijf vannacht en morgen weg, maar de dag erop ben ik weer terug.”

De volgende morgen bond hij al heel vroeg de sneeuwschoenen onder; hij liet ongeveer drie ons suiker voor de twee kleine jongens achter om daarmee zo goed mogelijk hun honger te stillen, deed zijn rugzak om en ging weg.

Brigham en Lorenzo werkten de hele dag door zoals ze hadden beloofd, en om een uur of vier gingen

ze naar huis. Onder het lopen hoorden ze een lijster zingen. Ze hielden stil en na enige tijd ontdekten ze dat de lijster in een bosje zat op ongeveer veertig of vijftig meter afstand. Brigham zei tegen Lorenzo: „Hou jij 'm in de gaten. Ik ga snel het geweer pakken en dan zullen we iets te eten hebben.” Met een bocht liep hij naar de blokhut, pakte het geweer en rende terug.

Het geweer woog bijna zeven kilo, maar het lukte Brigham om aan te leggen en te schieten. Ze hielden naar de vogel, die werd geplukt en schoongemaakt; toen gingen ze ermee naar de blokhut en deden de vogel met wat water in de kookketel die boven het open vuur hing, om hem te koken.

Ze kantelden de meelpot en sloegen op de bodem; het lukte hen nog een half kopje meel in de pan te krijgen. Daar werd de stoofpot mee gebonden en zo hadden ze lijsterstoofpot en suiker als maaltijd. De volgende avond kwam John thuis met wat maismeel en varkensvlees en zo wisten ze te overleven.

opdeed, bereidde hem voor op het presidentschap na de marteldood van de profeet. Als president bracht Brigham de heiligen naar de Zoutmeervallei en hij zorgde voor stabiliteit en groei.

Op 29 augustus 1877 stierf hij in Salt Lake City aan buikvliesontsteking. Toen hij op sterven lag, richtte hij zijn ogen strak op de verste bovenhoek van het vertrek en zei: „Joseph! Joseph! Joseph!”

In zijn jonge jaren hield hij vast aan de beginselen

van het evangelie, en zo werd Brigham erop voorbereid een groot profeet en leider te worden. Zijn levensdoel was de wil van God te kennen en die te doen. □

Dit artikel is ontleend aan een toespraak die op de Brigham Young University gehouden is door ouderling Young (1897-1981), een achterkleinzoon van president Brigham Young. Broeder Young was lid van het Eerste Quorum der Zeventig.

Van de gebiedsresident

Algemene instemming

Carlos E. Asay, president van het Gebied Europa

Ten minste eenmaal per jaar hebben alle leden formeel de gelegenheid de leiders van de kerk steun te verlenen. In geregeld gehouden conferenties worden de namen van algemene en plaatselijke autoriteiten voorgelezen, waarna de leden gevraagd wordt door hun opgestoken hand aan te geven dat zij bereid zijn de presiderende functionarissen te steunen. Deze handeling gebeurt overeenkomstig de wet van algemene instemming (LV 26:2), opdat de 'stem der kerk' gehoord wordt (LV 102:9).

Sommige leden hebben de neiging achteloos deel te nemen aan deze steunverlening. De handen gaan werktuiglijk omhoog, terwijl men met de gedachten ergens anders is en niet stil-

staat bij wat er gezegd en gedaan wordt. Helaas is deze achteloos-werktuiglijke benadering van de steunverlening een bespottend van een heilige kerkhandeling en zij veroordeelt ons in de ogen van Hem in wiens naam de handeling verricht wordt.

Als iemand in een kerkdienst zijn hand opsteekt geeft hij daarmee verschillende dingen te kennen; hij mag dit niet lichtvaardig opvatten. Het symboliseert instemming met een voorstel; het wijst op een persoonlijke belofte metterdaad te steunen; en het is een gebaar hemelwaarts dat van bindende betekenis is. Als een lid zijn hand opsteekt in antwoord op een voorstel, zegt het in wezen: 'Ik ga er mee akkoord!' 'Ik zal het steunen!' 'Ik geloof dat het van de Heer is!' 'Ik verplicht mijzelf in het bijzijn van God en anderen het te schragen!'

Eens vocht het oude Israël tegen Amalek in Refidim. Jozua koos geschikte mannen uit die het zwaard opnamen en vochten in het dal. Mozes stond ondertussen op de heuveltop met de staf Gods in zijn hand. Zo lang als hij zijn handen ophief, had Israël de overhand. Maar als hij moe werd en zijn handen liet zakken, had de vijand de overhand. Daarom namen Aäron en Chur een steen waar Mozes op kon

gaan zitten en zij ondersteunden zijn handen, de een aan de ene en de ander aan de andere zijde. Deze gezamenlijke en ondersteunende handelingen zorgden ervoor dat het volk van de Heer overwon (zie Ex. 17:8-13).

In het bovenstaande verslag steunden Jozua en zijn mannen hun leiders door aan de strijd deel te nemen. Aäron en Chur steunden door de handen van Mozes op te houden. En Mozes steunde de rechtvaardige zaak door zichzelf en zijn staf Godwaarts te houden.

De vraag volgt: wat kunnen we doen om in deze tijd onze leiders en de gerechtigheid te steunen? Kort nadat Harold B. Lee geroepen en aangesteld was als president van de kerk gaf hij antwoord op deze vraag.

In een persconferentie werd door journalisten gevraagd: 'Welke belangrijke boodschap hebt u voor de wereld?' Zijn antwoord was eenvoudig: 'Onderhoud de geboden'. Later kwam hij met de Raad der Twaalf bijeen in de tempel. Toen de vergadering begonnen was, vroeg een van de apostelen: 'Hoe kunnen wij u het beste

helpen bij uw nieuwe en zware taak?' En weer gaf hij een eenvoudig en direct antwoord. Hij zei: 'Bid voor mij en onderwijs de waarheid uit de Schriften.'

Er zijn maar weinig daden die een leider en zijn zaak meer verheffen dan (1) het onderhouden van de geboden, (2) het bidden voor succes, en (3) het onderwijzen van de waarheid. Want als wij deze drie dingen doen, steunen wij in *gedachten, in woord, en in daad*.

Hoe gezegend zijn wij tot een kerk te behoren waarin de wet van algemene instemming in praktijk wordt gebracht en waarin de stem van de mensen gehoord wordt! Laten we dit voorrecht niet voor lief nemen noch er achteloos aan deelnemen. Laten we liever ons geloof tonen door onze hand op te steken, en ons voor te nemen onze leiders in gerechtigheid te steunen.

Denk eraan: steunen is schragen of in stand houden. Dat is de belofte die wij doen als we een conferentie bijwonen, onze hand Godwaarts opheffen en openlijk aangeven bereid te zijn de kerkleiders te steunen. ■

**Uitslag
Literaire
wedstrijd
1988**
Zie blz. 7.

Onderling vertrouwen

Marilyn J. Lasater, Colleen W. Asay, Helene Ringger

Geliefde Zusters,

Enige tijd geleden stond er een brief in de krant, getiteld: 'Twintig verzoeken van een kind aan zijn ouders'. Ouders en kinderen hebben een bijzondere band, gebaseerd op verreikende intermenselijke relaties en vertrouwen. Zo een band moet ook bestaan tussen de leidsters, raadgeefsters en leraressen in de jonge-vrouwenorganisatie. Daarom kunnen een paar van die verzoeken net zo goed aan deze functionarissen gericht worden. We zullen nader ingaan op drie van deze verzoeken.

Verzoek: Kritiseer mij niet in het bijzijn van andere mensen. Ik zal beter luisteren als u het onder vier ogen doet.

Bent u ooit gekritiseerd in het bijzijn van anderen? Dan weet u hoe vermederend dat

is. De bijstanders zullen òf met u te doen hebben òf van mening zijn dat u het verdient. Vooral jonge mensen, die zich middenin een groei-proces bevinden, zijn heel kwetsbaar wat kritiek in het openbaar betreft. Iemand heeft geschreven: 'Ik hoop dat er altijd iemand zal zijn die me zegt waar het op staat, maar wel in liefde onder vier ogen.'

Verzoek: Beweer nooit dat u volmaakt of onfeilbaar bent. De schok zou te groot zijn, mocht ik erachter komen dat u dat niet bent.

Beter lijken dan iemand in werkelijkheid is, is misleiding. Jonge mensen krijgen het vaak te kwaad met hun geweten als volwassenen doen alsof zij nooit dezelfde problemen hebben gehad toen zij jong waren. We zullen moeten toegeven dat wij ook onze moeilijkheden hebben gehad en erover moeten

praten hoe we die overwonnen hebben; we moeten samen naar oplossingen zoeken en ons getuigenis geven van het evangelie, hoe het ons altijd geholpen heeft om onze problemen op te lossen.

We hebben de neiging jonge mensen onze hulp te onthouden, omdat zij het zichzelf hebben aangedaan. 'Waar rook is, is vuur', zeggen we dan. Maar daarom is het nog niet juist onze steun te onthouden. Koning Benjamin heeft ons deze wijze les onderwezen:

'Misschien zult gij zeggen: De man heeft zichzelf deze ellende berokkend; daarom zal ik mijn hand terughouden en hem niet van mijn voedsel geven, noch hem van mijn goed mededelen, zodat hij niet zou lijden; want zijn straffen zijn rechtvaardig -
'Maar ik zeg u: O, mens, wie dit doet, heeft grote reden om zich te bekeren, en tenzij hij zich bekeert van hetgeen hij heeft misdáan, zal hij voor eeuwig omkomen en geen deel aan het koninkrijk van God hebben. 'Want ziet, zijn wij niet allen bedelars? (Mos. 4:17-19.)

Verzoek: Zeg niet 'straks' als ik een vraag heb. Want dan zal ik geen vragen meer stellen en de antwoorden ergens anders gaan zoeken.

Dit verzoek heeft te maken met tijd en intuïtie. In of na de zondagse les, bijvoorbeeld, kunnen jongeren vaak persoonlijke en moeilijke vragen stellen. Als u die niet beantwoordt, omdat ze niets te maken hebben met het onderwerp van de les, dan zullen die vragen nooit meer gesteld worden. Op het moment dat de vraag gesteld wordt, is het de juiste tijd. Maar dit zult u alleen opmerken als u liefde en begrip bezit en er wederzijds vertrouwen bestaat.

Jongeren zijn een voorbeeld voor ons. We behoren hen te respecteren als onze medestanders en hen serieus te nemen. Als we deze uitdaging met een gebed in ons hart aanvaarden, zullen de jonge vrouwen zich zeker voelen in hun organisatie en in het evangelie. Over zekerheid heeft Mahatma Gandhi gezegd: 'Zekerheid is de sleutel tot de morgen en de grendel van de avond.'

Moge onze Hemelse Vader ons de kracht geven om zeker te zijn, zodat wij deze zekerheid kunnen uitstralen en anderen ermee kunnen helpen.

Colleen W. Asay
Helene Ringger
Marilyn J. Lasater

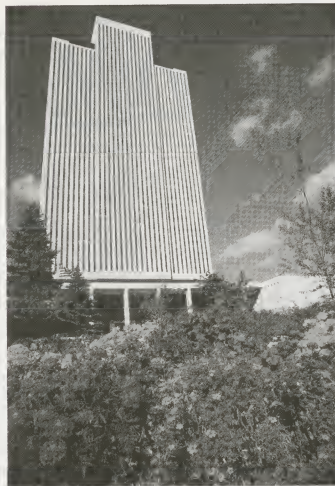
Mededelingen en beleid

Maatschappelijk werk

De kerkleiders doen er goed aan om de leden van de kerk aan te moedigen betrokken te raken bij goede sociale activiteiten in hun omgeving. Initiatieven tot dergelijke dienstverlening kunnen gecoördineerd worden met plaatselijke maatschappelijke instellingen. Hoewel ervoor gewaakt moet worden dat de kerk zich niet bindt als hulpverlener in politieke of overheidsaangelegenheden, zijn er in de samenleving vele mogelijkheden voor jongemannen, jonge vrouwen, priesterschapsquorums, ZHV-zusters, alleenstaanden en hen die door de welzijnszorg gesteund worden, om op gepaste wijze liefdediensten te verrichten.

Zondagsschool-cursussen

De aanvullende cursussen [van de zondagsschool] blijven gelijk: Evangeliebeginselen (elk kwartaal); Basis-cursus lerarenopleiding (eerste kwartaal; derde kwartaal, eerste zes lessen); 'Ieder lid een zending!' (tweede helft derde kwartaal); familiegeschiedenis (vier lessen die worden onderwezen als men kiest voor klassikale lessen in de zondagsschool). Alleen de goedgekeurde cursussen worden tijdens de zondagsschool gegeven.

Het hoofdkantoor in Salt Lake City.

Gesprek met zondagsschool-leerkrachten

Een lid van het zondagsschoolpresidium heeft een gesprek met iedere leerkracht, hetzij als de leerkracht geroepen wordt, hetzij enige tijd voordat hij zijn eerste les geeft, om:

1. De basisleermiddelen aan de leerkracht te geven.
2. De leerkracht te helpen doelen te stellen om zichzelf te verbeteren.
3. De leerkracht de datums van de workshops van de ring en de leerkrachtenvergadering van de wijk op te geven.
4. De leerkracht mede te de-

len dat een lid van het zondagsschoolpresidium geregeld de klas zal bezoeken om hem op een vriendelijke en constructieve manier te helpen.

5. Een datum vast te stellen voor een tweede gesprek met de leerkracht om te bespreken wat de leerkracht bereikt heeft en wat zijn behoeften zijn.
6. De leerkracht te laten zien hoe hij de mediatheek kan benutten.
7. De leerkracht alle hulpmiddelen te geven die beschikbaar zijn.

Jonge alleenstaanden

De bisschop hoort een gesprek te hebben met iedere jonge alleenstaande (18-30) die uit huis gaat voor werk, studie of militaire dienst. Hij geeft de jonge alleenstaande de raad om de evangeliebeginselen na te leven en een actief lid van de nieuwe wijk te worden. Als de jonge alleenstaande drie maanden of minder weg blijft, geeft de bisschop hem een bewijs van lidmaatschap (PXPB0308DU). De nieuwe wijk legt zo snel mogelijk contact met de jonge alleenstaande en probeert hem volledig te betrekken bij de activiteiten. Informatie over het versturen van lidmaatschapskaarten van jonge alleenstaanden naar de nieuwe wijk staan in de instructies voor lidmaatschapskaarten en op het Bewijs van lidmaatschap.

Leden bij de strijdkrachten

Elk lid dat in verband met een oproep voor of functie in de strijdkrachten de wijk verlaat, moet vóór zijn vertrek een gesprek hebben met zijn bisschop. De bisschop, de quorumleider en de ZHV-presidente houden maandelijks contact met wijkleden en hun echtgenote die om deze reden de wijk verlaten.

Volleybaltoernooi te Groningen

Arie en Menda Spijkerman

Op zaterdag 11 maart 1989 verzamelden zich 28 teams uit de Ring Utrecht in de sportzaal van de Academie voor Lichamelijke Opvoeding te Groningen. Alle elementen waren aanwezig voor een geslaagd evenement: een goede accommodatie, een kundige wedstrijdleiding (o.l.v. broeder C. de Jonge), een EHBO-post waar gelukkig weinig gebruik van werd gemaakt - en natuurlijk de deelnemende teams met hun supporters. Spandoeken varieerden van 'Groningen sportstad' tot zoiets als 'Eindhoven laat zijn licht schijnen'.

In 78 wedstrijden kon men laten zien hoe goed men, of juist niet, was voorbereid om de tegenstander een slag voor te zijn. Er werd steeds

perfect volgens het tijdschema gespeeld.

Van de negen junioren-teams heeft Groningen I wederom bewezen van absolute topklasse te zijn. De felbegeerde wisselbeker

werd voor de derde achtereenvolgende maal veroverd, zodat dit pronkstuk nu definitief in Groningen blijft. Apeldoorn werd een knappe tweede. Eindhoven behaalde de derde plaats.

Bij de dames streefden zeven teams naar de ere-titel. Uiteindelijk bleek Utrecht de sterkste en kwam Leeuwarden als tweede uit de bus. De teams van Groningen en Arnhem deden niet voor elkaar onder en eindigden op een gedeelde derde plaats.

De heren lieten menigmaal prachtig volleybal zien. De hardste (en raakste!) klappen werden door Utrecht I uitgedeeld. Het goed spelende Groningen I kwam net iets te kort in een spannende finalewedstrijd. Van de twaalf teams mochten de Utrechtenaren zich kampioen noemen. Almere viel met zijn derde plaats nog net in de prijzen.

Het was een uitermate geslaagd toernooi. Wij feliciteren de winnaars en zeggen tot de, overigens sportieve verliezers: volgend jaar beter! ■

Spelmoment uit de juniorenwedstrijd Groningen I-Utrecht.

ZHV-vriendschapsdag Ring Utrecht

Majo van der Put

8 april 1989. Een echt dagje uit. Een feest. Vriendschapsdag!

Eigenlijk zelfs vriendschapsdagen, want de superenthousiastelingen konden al op vrijdagavond in Apeldoorn terecht. Er was namelijk een 'slumber party' [sluimerfeestje] georganiseerd; een vrolijke bijeenkomst waar diverse vermakelijke en ontspannende spelletjes werden gedaan, een gezellige film werd gedraaid en men met elkaar kon bijpraten. Dat alles zorgde ervoor dat er tot in de vroege uurtjes gesluimerd werd.

Sommigen waren de volgende ochtend zelfs nog fit genoeg om door wat gymnastiek weer helemaal wakker te worden.

De tweede dag was al net zo'n succes. Om half elf waren de meeste zusters aanwezig en je zou zelfs kunnen zeggen 'in blijde verwachting'. De dag werd bijgewoond door zuster Patricia Hearst, ZHV-presidente van de Ring Holland Michigan (V.S.). De ZHV in die ring had de Ring Utrecht gekozen als 'zuster'-ring. Een cirkel van liefde was het motto. Enkele Amerikaanse zusters lieten ons delen in hun ge-

tuigenis via een videoband, en zuster Hearst filmde onze activiteiten. Deze film zal in mei aan de zusters in de Ring Holland getoond worden op hun vriendschapsdag. Haar presentatie ademde een fijne geest en sfeer uit. Een bijzondere gedachte: aan de andere kant van de oceaan een heleboel zusters te hebben die om ons geven en dit lieten blijken ook.

Er waren verschillende miniklasjes: toneelspelen, huidverzorging, brooddeeg,

origami en volksdansen. Deze klasjes werden stuk voor stuk enthousiast bezocht en als fijn ervaren. Tijdens de lunch konden zowel de band tussen de zusters onderling als de inwendige mens worden versterkt, waarna de buikjes flink konden schudden van 't lachen door het kolderieke toneelwerk van Jolanda Niessink, Ribanna de Kock en Marion Klunder.

De korte cursus zelfverdediging was voor iedereen rele-

vant. Een aantal broeders zullen 's avonds thuis bevestigd hebben ervaren dat er met een vrouw die zichzelf heeft leren verdedigen niet te spotten valt. Bedankt broeder B. Anten, voor iets wat eigenlijk door elke vrouw moet worden beheerst.

Ook de longen werden flink gebruikt. Er werden enkele inspirerende liederen gezongen en o ja: het ZHV-lijflied leeft nog steeds! Vriendschapsdag, een feest, een dagje uit! ■

Behendigheids spel.

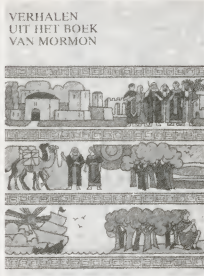
Uit de mediatheek

De vier onderstaande boeken bevatten verhalen uit de Schriften in stripvorm. Zij zijn uitgegeven om u te helpen de Schriften aan kinderen te onderwijzen.

**Verhalen uit de
Leer en Verbonden**

250 blz., PBIC037ADU,
NLG 14,30/BEF 260,--

**Verhalen uit het
Boek van Mormon**

109 blz. (harde kaft),
PBIC0325DU,
NLG 16,50/BEF 300,--

**Verhalen uit het
Oude Testament**

187 blz., PBIC0336DU,
NLG 11,--/BEF 200,--

**Verhalen uit het
Nieuwe Testament**

163 blz., PBIC0347DU,
NLG 11,--/BEF 200,--

Nieuwe leiders

Ring Den Haag

Jonge-vrouwenpresidente:
R. de Bruijn (Wijk Amster-
dam). Zij volgt E. Jansen-
Schonewille op. Zij is
gehuwd met C. de Bruijn.
Raadgeefsters: J. van de
Linden (Wijk Haarlem), en
L. van Geresteijn
(Wijk Den Haag).

Ring Den Haag

Jonge-mannenpresident:
P. Jansen (Wijk Den Haag).
Hij volgt T. van Dam op.
Hij is gehuwd met
E. Schonewille. Hij is
assurantiemakelaar.
Raadgever is: C. Bos
(Gemeente Zoetermeer).

Uitslag Literaire wedstrijd 1988

De Ster maakt hierbij de winnaars bekend van de Literaire wedstrijd 1988. Er is in 1988 een winnaar in de categorie *Korte verhalen* en een winnares in de categorie *Gedichten*. In die categorie was er ook een eervolle vermelding. Wij feliciteren de winnaars van harte met hun fraaie prestatie. Elders op deze bladzijde leest u wie dat zijn geworden en wat hen ertoe gebracht heeft om te gaan schrijven. Hun pennevruchten worden op de hiernavolgende bladzijden afgedrukt. Een woord van bemoediging aan hen die meededen en niet in de prijzen vielen: wij hebben alle inzendingen met plezier gelezen en zeggen: 'Echt, de heiligen hebben talent. Wij hopen dat u dit jaar weer meedoet. De regels voor de Literaire wedstrijd 1989 zullen in *De Ster* van augustus worden geplaatst. De redactie.

Gedichten - winnares

Mona Deneyer

Zuster Deneyer (Gemeente Gent) trad op 16 mei 1982 toe tot de kerk. Zij is getrouwd en heeft een zoon en een dochter. Van beroep is zij studiemeesteres-opvoedster. Haar taak in de kerk is momenteel jeugdwerkpresidente. Zij studeert Hebreeuws. Over haar dichterschap zegt zij: 'Ik schrijf weinig, omdat ik het belangrijk vind slechts datgene te uiten wat opbouwend en verrijkend is.'

Zuster Steinvooete trad op 20 december 1978 tot de kerk toe (de belangrijkste dag van haar leven) en trouwde op 2 november 1979 met Ben Steinvooete (de mooiste dag van haar leven). Zij zijn de ouders van een dochter en drie zoons. Zij is op het ogenblik seminarieelares. Over het gedicht zegt zij: 'Het kwam tot stand, omdat er voor een goede moeder en echtgenote, kerklid en huisbezoekerster vaak zo weinig tijd overblijft voor geestelijk voedsel. Als drukbezette moeder in Zion leef je soms op een 'kruiemeltjes-dieet' met betrekking tot schriftstudie, persoonlijk gebed enzovoort. Maar die kruiemeltjes zijn dan wel heel bijzonder, en slepen je er keer op keer doorheen.'

Korte verhalen - winnaar

Theo Baalman

*Broeder Baalman trad op 18 mei 1978 toe tot de kerk, nadat hij bij toeval het Boek van Mormon in handen had gekregen. Hij heeft 1 zoon en 2 dochters, die na de dood van zijn vrouw, in 1987, tot de kerk toetraden. In het dagelijks leven is hij verkoper van reclame-artikelen, wat hijzelf 'handel in ijdelheid' noemt. Momenteel is hij in de Gemeente Hilversum werkzaam als zendingleider en jonge-mannenpresident. Broeder Baalman heeft enkele literaire publikaties op zijn naam staan. Van zijn hand kwamen het boekje *Gekken-der wijs* en de dichtbundels *Recht toe*, *Rechtaan*, *Leringen der wijsheid* en *Geest der waarheid*. Hij zegt zelf: 'Mijn intenties tot schrijven zijn niet mijn eigen eer, maar die van mijn Hemelse Vader, die alle talenten en gaven schenkt. Ik vind het belangrijk anderen iets te geven - troost, raad, humor.'*

Gedichten - eervolle vermelding

Nicolette Steinvooete

Alternatief (bij moeders dood)

Mona Deneyer-Van Garsse

Over leiden

Langs warmvertrouwde armen gleeed je langzaam over naar de andere oever van een onvergankelijk thuis. Tedere levenswortel, die je groeiend lover langs Levend Water bloeien liet tot hemelhuis.

Je moest de volle avondstorm doorvaren, jij, die de bloemen zo beminde en de zonneschijn. En wij, die warm de diamant bewaren van wat je voor ons was en nog zult zijn,

wij zullen nu nog even verder moeten dan de pijn en het geweld der stille herinneringen aan de wand, om langs de fluistering van die waterkant de sleutelbloem te plukken van je zijn.

En door een tijdeloos dat niet begeeft diep te ervaren hoe je leeft.

Een deur gaat open

Je rozen bloeien roder om je stille ring. Hun innige omarming wekt de Dageraad met in Zijn lief Gelaat die warme koestering van lavend blauw waar elke pijn in ondergaat

En in je nieuwe blik het blijvend waken, Moeder, van je grensloos zorgend hart. Ik wed dat je al weer de draad ontwart om ijverig als voorheen je kunstwerken te haken,

gedreven en geduldig, voor je heil rij: fijne bloesemranken naar een eeuwig wij.

Pasen

Waar het vlees zich stilaan vervult tot Woord vernemen wij samen het zoete oord onverwoord-baar-klaar Omhuld met Zijn innig koesterend licht doorbroken dimensie open zicht

Als de sluier wordt opgeheven doorleven wij samen elk amen, dankbaar bereid op weg naar liefdes volkomenheid één vrij blij de dood voorbij.

Illustratie: Jacqueline Heijdemann

DE KINDERSTER

Juni 1989

Hij, die geloof in Mij heeft om te worden genezen,
en niet is aangewezen om te sterven, zal worden genezen.

Hij die geloof heeft om te zien, zal zien. Hij, die geloof
heeft om te horen, zal horen. De lamme, die geloof heeft
om op te springen, zal opspringen.

(Leer en Verbonden 42:48-51)

DE WOLK

Christy Monson

Johanna liep langs de stoet huifkarren die over het stoffige spoor naar het westen hobbelden. „Waarom moet ik eigenlijk altijd lopen?” momperde ze in zichzelf. Maar ze wist het antwoord al: de karren waren volgeladen met kostbare voorraden; daarmee konden de heiligen in het westen van Amerika een nieuw bestaan opbouwen. Er was geen plaats voor passagiers.

De zak die om Johanna's middel gebonden was sleepte over de grond, dus trok ze die met een ruk omhoog. Tegen de avond zou die zak vol zitten met droge bisonmest en kort hout waarmee een lekker vuurtje op de prairie gestookt kon worden. De late zomerzon scheen warm op haar rug en dat verbeterde haar humeur.

Johanna begon een liedje te neuriën. Iemand achter haar begon mee te zingen. *Die vervelende Barney Biegland! Waarom moet hij me altijd nà-äpen!* Johanna draaide zich om en stak haar tong tegen hem uit. Haar boosheid was nog erger dan anders, ze keek niet uit waar ze liep en struikelde. Haar knieën en ellebogen deden pijn en ze begon te huilen.

Barney bukte zich om haar overeind te helpen. „Blijf van me af!” snerpte Johanna, en ze weerde hem af.

„Ik probeer je alleen maar te helpen.”

Nadat Johanna opgekrabbeld was, draaide ze zich om en keek naar de lange stofwolk van ossen en huifkarren, die langzaam over de uitgedroogde prairie verder trok. Toen ze dat zag, dacht ze weer aan de woorden van kapitein Rice die hij tien dagen eerder in Council Bluffs gesproken had:

„We moeten dertien kilometer per dag trekken om de Zoutmeervallei te halen voor de oktoberconferentie en voor de winter invalt.” Johanna begon weer te lopen.

Toen de zon achter de horizon wegzakte, vormden de karren een kring voor de nacht. De jongemannen kregen de opdracht de ossen te hoeden; Barney was daarbij. De drie koeien van het gezelschap werden gemolken en de kostbare melk werd aan de zieken en de jonge kinderen gegeven. Een koe was van Johanna's ouders.

Ze maakte haar zak leeg bij het vuur; haar moeder had het pekelvlees al gepakt. Johanna hielp deeg maken door meel en water te mengen. Ze kneedde er platte koeken van en legde die op de hete stenen rond het vuur. Toen ze klaar waren haalde ze de koeken van de stenen en veegde er de as af. Er zat niet veel smaak aan, maar ze waren tenminste warm.

Johanna dacht terug aan de mooie boerderij die ze in Denemarken achtergelaten hadden. De grote eettafel stond vol goed eten tijdens de maaltijden, hete broden in het midden. Ze kon de warme boter en honing die van een grote snee brood afdrupten bijna proeven – bijna, maar niet helemaal. Ze had medelijden met zichzelf toen ze haar tanden in de droge, warme koek zette.

Toch vond Johanna het niet jammer dat de zendingen van de kerk het evangelie in hun gezin hadden gebracht. En ook vond ze het niet erg dat haar ouders besloten hadden om naar de andere heiligen der laatste dagen te gaan die in de valleien van West-Amerika woonden. De reis naar een andere woonplaats was spannend. Maar ze had een hekel aan de stoffige weg en het saai eten. En aan lopen had ze helemaal een broertje dood: meer dan 1600 kilometer, stap voor stap, dag na dag.

Al spoedig was het tijd voor de lofzang en het avondgebed. Kapitein Rice las de tekst: „De Here ging voor hen uit, des daags in een wolkkolom om hen te leiden op de weg” (Ex. 13:21). *De Israëlieten hadden tenminste nog een wolk om hen te leiden*, dacht Johanna. Doodmoe viel ze op bed achter in de huifkar.

Ze schrok wakker uit een diepe slaap door een doordringend geroep: „Brand! Brand!” Ze kleepte zich snel aan en keek achter uit de wagen. De prairie stond in brand en het vuur vrat gretig om zich heen; gras, struikgewas, alles brandde als een fakkel. De horizon in het westen zag zwart van de rook. „Laat het beddegoed maar liggen, daar zorg ik wel voor,” zei moeder. „Ga jij vader maar helpen om de ossen en de koe te zoeken.”

De beesten waren onder het grazen verder van het kamp afgedwaald dan anders, de mannen had-

den de grootste moeite om ze terug te drijven naar de wagens, want ze waren bang voor het vuur.

Johanna liep hard om haar vader te zoeken; toen zag ze hem in de verte de ossen terugdrijven. Toen ze op hem af rende, riep hij: „Johanna, breng de ossen naar het kamp. Ik ga de koe zoeken. Die mogen we niet kwijtraken.”

Johanna raapte een tak op en tikte ermee op het achtereind van de ossen om ze in beweging te houden. De geur van de rook werd sterker en toen een vlaag over hen heen dreef, stonden de bange ossen stil; hoe Johanna ze ook met haar stok bewerkte, ze bleven staan waar ze stonden. Wanhopig keek Johanna om zich heen, ze had hulp nodig. Ze kon het knetteren van het vuur nu duidelijk horen.

Daar kwam Barney aan, die ook een span ossen voortdreef. „Trek aan het touw van de voorste os!” riep hij.

Toen ze zich bukte om het touw te pakken, werd ze op de stoffige grond getrokken. De os trapte op haar rok!

„Niet bewegen!” commandeerde Barney, die vlug op haar toe kwam lopen. „Houd die os in de gaten. Als ik hem in beweging kan krijgen, trek je je los.” Johanna keek angstig toe hoe Barney de os kalmeerde en hem een stap vooruit kreeg, van haar rok af.

„Schiet opl!” riep Barney toen hij haar ossen in de richting van het kamp dreef en zijn eigen ossen opzocht.

Vader was al vlug met de koe bij Johanna. Zijn glimlach verdreef haar angst. Toen ze in het kamp terugkwamen werd iedereen bijeengeroepen voor een gebed. In de gebedskring gleed Johanna's hand in die van haar moeder. De kapitein nam het woord. „De ossen kunnen nooit aan dat vuur ont-snappen. We zullen de Heer om leiding vragen.”

Na een krachtig amen, door allen uitgesproken, klonde de kapitein op zijn huifkar en wees naar de lucht. „Broeders en zusters, we zijn niet zover gekomen om hier verdelgd te worden. Dat wolkje zal ons bevrijden.”

Johanna keek in de lucht die zwart zag van de rook. Het wolkje begon groter te worden. Hoe harder het vuur brandde op de vlakke en hoe heter de lucht die opsteeg, hoe groter de wolk werd, en hoe meer regen erin zat. De hemel werd verlicht door bliksem, die veel feller was dan de vlammen. Johanna hoorde het vuur loeien en het leek of de donder antwoordde.

De ene wolk groeide snel uit tot vele wolken en ze besproeiden het vuur beneden hen met regen. De grond siste en wolken stoom golfden omhoog. Johanna keek omhoog en de regen waste tranen en stof van haar gezicht.

Even snel als de wolken verschenen waren, verdwenen ze. Maar het vuur was gedooft. En een blauwe lucht welfde weer boven de stoet huifkarren.

De dankbare pioniers knielden wederom neer bij de wagens om hun Hemelse Vader te bedanken.

Later op de morgen huppelden Johanna en de andere kinderen voor de wagens uit. Ze bekeek haar moddervoeten die in de natte prairiegrond sopten. *Eigenlijk zou ik weer moeten mopperen*, dacht ze. Maar ze glimachte en begon een wijsje te neuriën.

Barney kwam naast haar lopen. „Dat klinkt heel vrolijk,” zei hij.

„Dank je wel voor het helpen met de ossen,” zei Johanna een beetje verlegen.

Johanna vroeg zich af of de kinderen van de Is-raëlieten ook zulke vuile voeten hadden gehad, maar ze was er zeker van dat zij even dankbaar waren voor hun wolk als zij was voor de wolk die God de Vader hun vandaag gezonden had. □

GAVEN VAN DE HEILIGE GEEST

Toen Joseph Smith de kerk net georganiseerd had, snapten veel heiligen niet goed wie de Heilige Geest was. Jezus vertelde Joseph over de Heilige Geest. De Heilige Geest helpt onze Hemelse Vader en Jezus. Hij heeft geen lichaam van vlees en beenderen. Hij is een geest (zie LV 130:22).

De Heiland zei tegen Joseph dat de Heilige Geest goede mensen helpt. Door de Heilige Geest kunnen

beter te worden als je ziek bent. Anderen krijgen de gave om zieke mensen beter te maken.

De Heilige Geest geeft sommige leden de gave om wonderen te doen. Wonderen gebeuren om

ze speciale gaven van God krijgen. Ieder lid heeft zo'n speciale gave. We krijgen die gaven om elkaar te helpen. Welke gaven zijn dat dan? Dat vertelde Jezus ook aan Joseph Smith.

Aan sommige leden geeft de Heilige Geest de gave van getuigenis. Dan weten ze dat Jezus Christus de zoon van God is, en dat Hij voor ons gestorven is. Andere leden ontvangen de gave van geloof in het getuigenis over Jezus Christus.

Er zijn leden die de gave ontvangen om een goede leider te zijn. Andere leden ontvangen de gave om dingen te leren en die dingen aan anderen te onderwijzen.

Sommigen krijgen de gave van het geloof om

Gods macht te laten zien.

Er zijn leden die de gave krijgen om talen te spreken die ze nooit geleerd hebben. Ook geeft de Heilige Geest de gave om te weten wat er later zal gebeuren. Dat is de gave van profetie.

Goede leden kunnen vele gaven krijgen. Ze moeten proberen om de gave te krijgen die ze nodig hebben. Al deze gaven komen van onze Hemelse Vader. We moeten Hem altijd danken voor onze zegeningen (zie LV 46). □

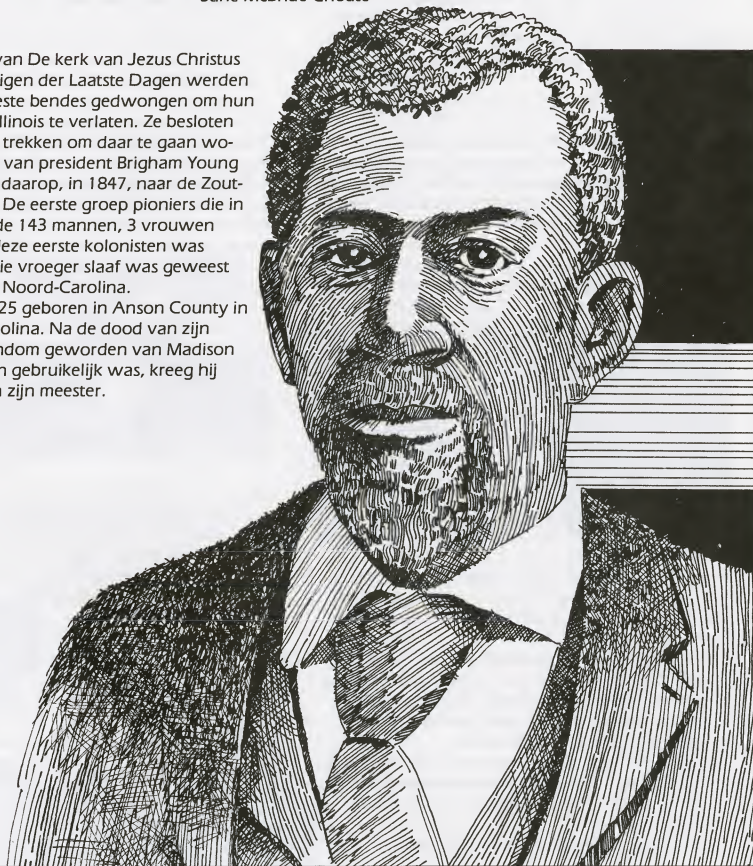
Helden en heldinnen

GREEN FLAKE, EEN ZWARTE PIONIER

Jane McBride Choate

Veel leden van De kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen werden door de woeste bendes gedwongen om hun huis in Nauvoo in Illinois te verlaten. Ze besloten naar het westen te trekken om daar te gaan wonen. Onder leiding van president Brigham Young trokken zij het jaar daarop, in 1847, naar de Zoutmeervallei in Utah. De eerste groep pioniers die in de vallei kwam telde 143 mannen, 3 vrouwen en 2 kinderen. Bij deze eerste kolonisten was ook Green Flake, die vroeger slaaf was geweest op een plantage in Noord-Carolina.

Green was in 1825 geboren in Anson County in de staat Noord-Carolina. Na de dood van zijn vader was hij eigendom geworden van Madison Flake. En zoals toen gebruikelijk was, kreeg hij de achternaam van zijn meester.

Nadat Madison Flake lid van de kerk was geworden, bood hij Green de vrijheid aan. Maar Green bleef liever bij Madison, en met de familie Flake verhuisde hij naar Nauvoo.

Daar was Green kort lijfwacht van de profeet Joseph Smith.

Madison vroeg aan Green of hij met de eerste huifkarren mee wilde gaan om de aankomst van de familie Flake voor te bereiden. Green bleek heel sterk en betrouwbaar te zijn toen hij de kleine groep mannen hielp bij het opzetten van het winterkamp in Nebraska, bij het uitzetten van de route langs de rivier de Platte tot Fort Laramie in Wyoming, en bij het zoeken van een weg door de Rocky Mountains.

President Young kreeg heel erge koorts toen ze aankwamen bij de Echo Canyon in de Wasatch-ber-

gen, zo'n tachtig kilometer van het Grote Zoutmeer. Hij stuurde Orson Pratt met 42 mannen er op uit om onderweg bruggen te bouwen en de weg te bannen. Green Flake maakte deel uit van deze groep, die op 21 juli 1847 de vallei van het Grote Zoutmeer bereikte. Hij reed op de voorste huifkar door Emigration Canyon, de onvruchtbare vallei die later door Brigham Young „het beloofde land” genoemd zou worden.

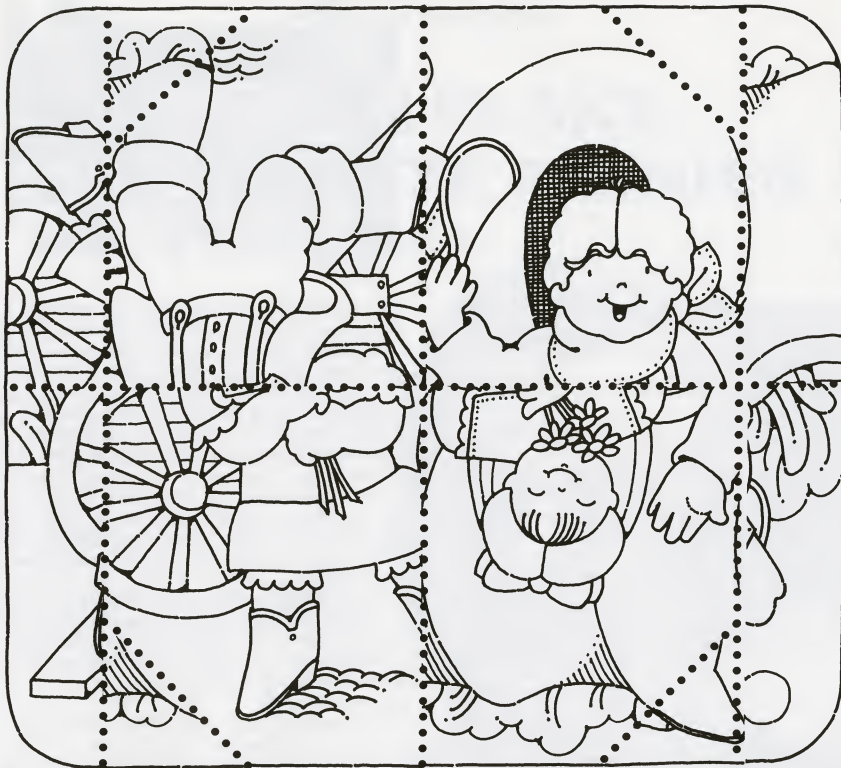
Orson Pratt wijdde het nieuwe land meteen toe aan de Heer en hij zegende het zaad dat ze over een afstand van 1600 kilometer meegezeuld hadden. Daarna zei hij dat de mannen met zaaien konden beginnen.

Green Flake ploegde en zaaide zijn deel van het zaad in voordat hij een blokhut voor de familie Flake ging bouwen. Hij koos de plek zo dat de familie in de buurt kwam te wonen van de heiligen uit het zuiden die met de Mississippi-groep naar het westen getrokken waren.

Toen Madison Flake na een jaar arriveerde, stond er een prachtige woning klaar voor hem en zijn gezin. Green was toen nog maar 22. Hij trouwde niet lang daarna met Martha Crosby en ze kregen twee kinderen. Toen zijn vrouw in 1885 stierf, ging Green vlakbij zijn zoon en dochter wonen in Gray's Lake in Idaho. In 1897 ging hij nog een keer naar Salt Lake City terug om de 'Jubilee Pioneer Celebration' (de viering van het gouden pioniersjubileum) mee te maken en een speciaal certificaat in ontvangst te nemen als bewijs dat hij een van de eerste pioniers was die in de vallei aankwam. Hij stierf zes jaar later in Cray's lake op 78-jarige leeftijd. □

VEEL PLEZIER!

EEN PIONIER- PUZZEL

Knip de stukjes uit en pas ze in elkaar. (Je kunt ze op een stevig stuk papier of karton plakken).

Keur de pioniers en hun huifkar.

Gestolen momenten

Nicolette Steinvooete

Moeder van vier: wasgoed daar, strijkgoed hier
schone luier, kapotte broek,
de knuffel van mijn dochter is weer eens zoek.
Baby's groentehapje malen,
de een naar sport brengen, de ander halen.
'Mam, waar is dit?' 'Mam, waar is dat?'
'Mam, mijn spijkerbroek is nog ná!'
Morgen naar de tandarts - niet vergeten.
'Mam, mag mijn vriendje blijven eten?'
Bijna te laat op school, opschieten, vlug ...
'Mam, hij geeft mijn auto niet terug!'
Even helpen bij een tafel of een som,
de telefoon: 'Is 't goed als ik even kom?'
Dinsdagavond - ouderavond of huisonderwijs gepland?
Een kus van manlief, die komt langsgierend,
op de fiets haastig door het oranje licht,
piekerend over mijn huisbezoekplicht.
Elke dag komt en gaat - vlug als zand,
dat glipt door de vingers van mijn hand.

Maar af en toe dan toch even:
een dagboeknotitie op een servetje geschreven,
een coupletje lofzangen bij 't koken van 't eten,
een regeltje Schriften, nu eens niet vergeten,
bij 't wachten op meester even een dief -
een love-note aan mijn liefste lief
en bij de bushalte voor het statten gaan
even in gebed gegaan ...

Mijn gestolen momenten: even de tijd
voor een flintertje gehoorzaamheid,
tussen al het aardse in een proefje
van een kruimeltje Thuis, van de hemel een toefje ...
een beetje geestelijkheid dat als een korreltje zand
blijft plakken aan mijn afwaswater-natte hand.

Doorie mus (fictie)

Th. G. Baalman

Ik heb een moord gepleegd! Dat valt u koud op het dak, maar het is waar. Ik beken en beloof de waarheid te zullen spreken, niets dan de waarheid. Zo waarlijk helpe mij enzovoort.

Er waren verzachtende omstandigheden. Het was onopzettelijke doodslag en het slachtoffer was een mus. Mijn schuld was 'haast', de schuld van de mus 'onoplettendheid'.

Hoe voelt een beklagde zich na zijn daad? Beroerd, mensen. Want al is het lijk maar van een mus, tóch doet het je iets. Mij in ieder geval wel. Het 'Gij zult niet doden' leef ik zeer consequent na. Ik ben namelijk een zachtmoedig mens, die letterlijk geen mug zal doodslaan. Liters bloed heb ik in de loop der jaren al aan deze slaapkamervampiers verstrekt. De ellendelingen hebben me geboekt als een halfzachte donor en nemen allerlei kennissen en familieleden mee uit eten. 'Steek de zuignap er maar in, jongens, slobberen maar. Er is geen gevaar. Hij doet gegarandeerd niks!' Het

dierlijk instinct schijnt in de gaten te hebben, dat ze bij mij wel een potje kunnen breken. Legioenen mieren marcheren opschepperig door de voortuin en over het voetpad, ja ... patruillieren zelfs tot in mijn huiskamer. Als ik thuiskom loop ik behoedzaam met hoog opgetrokken voeten als een landbouwer wadend bij watersnood, om toch vooral geen mierebeesten te verpletteren.

Begin maart heb ik twee weken lang een privé-huisvlieg gehad. Het beest jende me met sadistische wellust. Hij bidde en smeekte om een doodsklap. Het gezegde: 'Een vlieg in maart is een daalder waard', waarmee zo'n ijselijke moord wordt goedgepraat, ging bij hem niet op. Hij kon ongestraft álles maken en dat deed hij ook. Schaamtelos en zonder manieren at hij mee aan tafel, wandelde ongeneeerd over de bladzijden van mijn boek, en sopte met zijn voorpoten in mijn kopje Caro, als een zwemmer die de temperatuur van het water voelt.

Mijn zwakke slag- en wuifbewegingen vond hij enorm komiek. Brommend van de razende lol maakte hij dan een aantal dolle cirkels om mijn fronsend hoofd, wipte vlak voor mijn neus op en neer en ging mij daarna op een halve meter afstand kopschuddend zitten observeren. Hij staarde me met zijn uitpuilende facetooïes oubollig aan, wreef zich genoechlijk in de pootjes en grinnikte zachtjes: 'Ha, ha, ha, wat een doorie diender!'

Het ondiervloog ook op radar. Daarmee spoorde hij me op in de slaapkamer en bleef dan als een sarrig minihelicoptertje het grootste gedeelte van de nacht om me heen ronken. Ten einde raad heb ik hem, voorzichtig, (zo'n gazig vleugeltje kreukt zo gauw) gevangen en hem buiten het raam gezet. Dat had ik nóóit moeten doen. In no time was meneer terug in gezelschap van een frivoool vliegegrietje. Een vlot vriendinnetje die hij en passant had oppikt. Hun nakomelingen verduisteren nu het lamp-

licht.

Maar goed, terug naar het misdrijf. Met een doffe klap sneefde de mus. Toen ik na het ongeluk in het spiegel-tje gluurde, lag hij op de rug met de pootjes uitgestrekt omhoog. Zo'n aanblik doet een ander wellicht niets. Bij mij begint de ellende. Dat komt door twee onzichtbare wezens, die mij constant vergezellen. Zij bezitten een volstrekt tegengesteld karakter. Goed en kwaad. Daar bij mij blijkbaar alles anders moet zijn, bevindt de goede zich links van mij, de slechte rechts.

Om wat de linkse mij als 'goed' influistert, barst de rechte in een bulderend gelach uit. Hij brult dan, dwars door mijn hoofd naar de andere: 'Onzin, man. Slap geklets. Zalvend gezemel!' en meer van dat fraais. Het is soms wel erg hoor, zoals die tekeer gaat, echt Het is soms wel erg hoor, zoals hij een loopje neemt met de ander. Tenslotte is dat een doodgoede knul, in-en-in-goed, zo timide, weet u wel. Toch is die lelijkder lang zo kwaad niet als hij

lijkt. Hij is meer het ruwe bolster, blanke pit-type. Na het ongeval begint de linkse op slag te jermieren. 'O, wat erg. Wát zielig. Hoe moet het nou met de jonkies?' Daar heeft hij me mee. Met een schok besef ik dat het mei is. Natuurlijk, het klopt als een bus. Er moeten nu zeker kleine musjes zijn.

Mijn fantasie slaat op hol. Ik trek de overledene een jurkje aan en knoop het een hoofddoekje om. Nu is het een zorgelijk mussenmoedertje. Ze was op weg om eterij in te slaan. Het kopje zat vol met bestellingen, haar dreinerig toegepiept door het kale kroost.

'Ikke een vette rups, mam.' 'En ikke een sappige pier, als het kan.' 'Ikke ook een rups, mam, een groene hoor.' 'Hé mam, voor mij een reepie patat ... mèt.' 'Mááám, ikke ook, niet vergeten hoor, patat mèèèèè.' Daar tussendoor het gebrom van pa, die op de kleintjes past: 'Kom nou weér niet met zo'n oude broodkorst aan, hè. Laat je niet alles in de snavel stoppen. Je moet

wat meer van je afpikken. Snor voor mij bij de patakraam maar een stukje worst. Enne ... blijf geen uren weg!'

Maar ... snik ... Ma blijft geen uren weg ... ze ... blijft altijd weg. Ze ... komt ... nooit meer terug!

Zover gekomen wordt het me te machtig. Ontroering wringt mijn keel toe. Ik zet de auto aan de kant en bonk wenend met het hoofd op het stuur. Radeloos heen en weer wentelend, blijft het tenslotte in ruststand op het rechteroor. Dát verandert de zaak op slag. Het is één van de manieren om de rechterbunderbas op te roepen. Leg ik me ten ruste op mijn linkerschelp, dan verschijnt prompt Joris Goedzak. Het is een communicatiesysteem waar beiden content mee zijn. Hou ik het hoofd recht, dan staat de intercom uitgeschakeld. Wel blijven ze waakzaam aan mijn flanken geposteerd, klaar voor de oproep, 24 uur paraat.

Nu is er voor rechts dus een oproep. Daar is hij al. De bikkelharde, de ijskoude. Hij lacht nonend en snerpt:

'Die dooie mus! Man, lig niet te zeveren. Laat nar je kijken, malle Eppie!'

Als hij merkt dat het deze reis toch wel erg diep zit en ik zwaar gebukt ga onder het droevige gebeuren, wordt zijn toon wat hartelijker en zegt hij, met een meelevende stem: 'Lig niet zo te urremen, joh. Phh, zo'n mus ... wat geeft dat nou. Toe, er zijn toch immers mussen zat! En wie weet wat dat er voor één was. Misschien wel helemaal niet zo'n beste'. Daar zit iets in. In mijn verbeelding creëerde ik een mussenmoedertje. Wie zegt me of dat waar is? Er zijn er zat, natuurlijk, allerlei soorten.

Ik roep nu het beeld op van een jonge, brutale, nozemachtige mus. Zo'n vervelende vlegel. Altijd in de oppositie. Oude mussen van dagen pestend. Zo van: 'Hé ouwe, hoe is het met de rimmetiek in je kalkpootjes?' of 'Je moet de groeten hebben van de kat. Ze laat vragen wanneer je nou es een keer uit de boom valt!' Dan zie ik hem de kleintjes

plagen of andere geintjes uithalen. Het is een vervelend joch en de mussenkolonie kan hem missen als kiespijn. Het werkt vertroostend. Ik fleur op en breng mijn karretje weer aan de gang. Opgelucht rijd ik verder. Toch haalt zo'n incident met de nare nasleep een mens uit zijn concentratie. Ik kon nog maar nèt die moedereend met haar jonkies ontwijken. Vervelend toch dat die boom er stond.

De dokter zegt dat ik met een dag of wat uit het gips mag. Maar mijn autootje is bijna total-loss. Hoewel, de garageman heeft nog hoop dat hij hem op de weg kan houden. Maar ik hoop nergens op. Ik laat me niet blij maken met een dooie mus ... Alwéér fout.

'Dat is een hele lelijke opmerking', stelt links onmiddellijk vast. 'Foei.'

Verrast wend ik mijn hoofd af.

'Haaaááh', loeit de rechter. 'Da's een hele goeie!'

'Oooh! ... Hou toch óóóóó!'

Illustraties: Jacqueline Heijdemann

6 miljoen bezoekers aan centra in 1988

In 1988 is het bezoek aan de bezoekerscentra van de kerk met 29 procent toegenomen. In totaal bezochten 6 miljoen mensen de centra en historische plaatsen van de kerk. De grootste toename in bezoekers was weggelegd voor Temple Square. Daar passeerden 1 miljoen bezoekers meer de poort dan in 1987. Maar ook de 38 andere bezoekerscentra van de kerk zagen een toename in bezoekers. Dat gold in het bijzonder voor de centra in Mexico City, New York City, St. George (Utah) en bij de heuvel Cumorah.

Opmerkelijke postzegelverzameling

Straatsburg, Frankrijk - De kranten in Straatsburg hebben ruim aandacht besteed aan een postzegelverzameling die onlangs werd tentoongesteld in ons kerkgebouw aldaar. Zij waren unaniem van mening dat het hier een unieke verzameling betrof. Jean-Paul Schaeffer, lid van de kerk, exposeerde zijn verzameling van 4000 postzegels uit de hele wereld. Zijn verzameling bevestigt dat heiligen der laatste dagen in Christus geloven, aangezien elke postzegel in zijn verzameling te maken heeft met de Heiland en zijn geboorte. De verzameling bevat bijvoorbeeld postzegels uit zeven Betlehems, inclusief het Betlehem waar Jezus is geboren, en dorpen met die naam in de Verenigde Staten, Engeland, Zwitserland en andere landen.

Het Boek van Mormon overspoelt Portugal

Porto, Portugal - De zendelingen in het Zendingsgebied Porto Portugal raken meer en meer overtuigd van de kracht van het Boek van

Mormon. In 1988 plaatste het zendingsgebied 12.000 exemplaren van dit heilige boek en bijna 2.000 in het eerste kwartaal van 1989.

Wereldwijd

Tweede Quorum der Zeventig georganiseerd

Salt Lake City, Utah - Tijdens de algemene aprilconferentie die op 1 en 2 april jl. in Salt Lake City werd gehouden, is er een Tweede Quorum der Zeventig georganiseerd.

Dit tweede quorum bestaat uit algemene autoriteiten die voor vijf jaar zijn geroepen. De broeders die aan dit quorum worden toegevoegd, zullen ook voor vijf jaar worden geroepen. Gelijk al werden er acht broeders aan dit quorum toegevoegd, zodat dit college nu uit 36 leden bestaat.

Het Eerste Quorum der Ze-

ventig bestaat nu groten-deels uit algemene autoriteiten die voor het leven zijn geroepen. Aan dit quorum werden vijf nieuwe leden toegevoegd, zodat dit quorum nu uit 35 leden bestaat. Beide quorums worden gepresideerd door de Presidenten der Zeventig, te weten: Dean L. Larsen, Marion D. Hanks, Wm. Grant Bangerter, Robert L. Backman, Hugh W. Pinnock, James M. Paramore en J. Richard Clarke. (Een volledig verslag van de aprilconferentie verschijnt in *De Ster* van juli.)

President Benson legt nadruk op scouting

Salt Lake City, Utah - President Ezra Taft Benson, die vanwege zijn steun aan en liefde voor het scoutingprogramma ook wel de 'opper-scout' van de kerk wordt genoemd, heeft diverse malen over scouting gesproken. De volgende uitspraken staan in zijn nieuwste boek 'The Teachings of Ezra Taft Benson':

'Er breekt nu een tijd aan waarin we jongemannen met grote geestelijke kracht nodig hebben, die staan voor de beginselen van het evangelie en deze met overtuiging onderwijzen. Jongemannen krijgen die mee van een rechtvaardig thuis en activiteiten in het quorum, waaronder scouting, die het karakter zullen vormen.' (Blz. 221.)

'Scouting bereidt jongens voor op taken in de kerk. Als dat niet zo was, hielden we er vandaag nog mee op. We willen dat jongens betere jongens en mannen worden. We willen dat zij hun priesterschap en getrouwe leden van de kerk en het koninkrijk Gods zijn. Scouting zal hen hierbij helpen.' (blz. 237-238.)

'Ik ben bijna 70 jaar betrokken geweest bij scouting en het is een van de fijnste ervaringen van mijn leven geweest. Scouting is een geweldig programma waarin jongens kunnen worden opgeleid in leiderskwaliteiten, vaderlandsliefde kan worden onderwezen en een sterk karakter kan worden gevormd.' (blz. 238.)

Mijlpaal Mormoons Tabernakelkoor

Salt Lake City, Utah - Op zondag 16 juli a.s. zal het Tabernakelkoor de zoveelste mijlpaal bereiken in zijn illustere geschiedenis. Het koor viert op die dag het feit dat het al 60 jaar lang onafgebroken wekelijks het radioprogramma 'Music and the Spoken Word' verzorgt. Geen ander radioprogramma in de Verenigde Staten is ooit zo lang achtereen uitgezonden.

Invloed van de kerk op Sicilië

Siracusa, Italië - Meer dan 270 mensen verzamelden zich onlangs in het kerkgebouw van de Gemeente Siracusa voor een haardvuuravond die de leiders van kerk en gemeenschap met elkaar in contact brachten. Ouderling Carlos E. Asay van het Eerste Quorum der Zeventig en president van het Gebied Europa was de belangrijkste spreker. President Asay sprak over het eerste visioen van de profeet Joseph Smith en de vertaling van het Boek van Mormon.

De civiele leiders die de haardvuuravond bezochten, waren burgemeester Fausto Spagna, districtsecretaris Giovanna Di Giorgio, en dr. Guiseppe Lo Curzio, vertegenwoordiger van de Siciliaanse overheid. Deze leiders complimenteerden de kerk voor haar positieve invloed in de regio. De plaatselijke en landelijke pers was er ook.

Het evangelie in Suriname

Paramaribo, Suriname - Met de aankomst van John Limburg en zijn vrouw Beverly in Paramaribo is er officieel met zendingswerk begonnen in deze voormalige Nederlandse kolonie. Broeder Limburg, die eind jaren zeventig als zendingspresident in Nederland werkzaam was, en zuster Limburg houden voor ongeveer 16 onderzoekers diensten in een gehuurd gebouw, aldus Charles Didier van het Eerste Quorum der Zeventig en president van het Gebied Zuid-Amerika-Noord. Ook hebben broeder Benjamin Hudson en zijn vrouw

Ruth een kleine gemeente georganiseerd in Guyana, een voormalige Britse kolonie. De gemeente in Georgetown heeft ongeveer 23 leden, maar verwacht wordt dat deze gemeente met zo'n 10 bekeerlingen per maand zal groeien.

Tevens maakte president Didier bekend dat er ook in Frans-Guyana een gemeente georganiseerd is. De kersverse gemeente heeft 23 leden. President Didier merkte op dat er voor deze gemeente in Cayenne, waar een Franse lanceerbasis is gevestigd, een Franstalig zendingscehtpaar nodig is.

Frankfurt-tempel gesloten

De Frankfurt-tempel zal van 1 tot en met 14 augustus gesloten zijn. Op dinsdag

15 augustus staat de tempelstaf weer geheel tot uw dienst.

Zes nieuwe zendingsoorden

Salt Lake City, Utah - Het Eerste Presidium heeft bekendgemaakt dat er op 1 juli a.s. zes nieuwe zendingsoorden zullen worden georganiseerd, en wel in Europa, Mexico, Midden-Amerika, de Filipijnen en Texas. Het aantal zendingsoorden is nu 228.

In Europa gaat het om het Zendingsoord Bordeaux Frankrijk en het Zendingsoord Leipzig Oost-Duitsland.

In het Zendingsoord Bordeaux Frankrijk wonen 2.529 leden in de districten Bordeaux, Languedoc en Limoges en ongeveer 8.6 miljoen niet-leden.

In het Zendingsoord Leipzig Oost-Duitsland wonen 3.600 leden in de ringen Freiberg en Leipzig, en bijna 17 miljoen niet-leden.

Forse groei van de kerk in 1988

Salt Lake City, Utah - Uit het statistisch rapport 1988, dat tijdens de aprilconferentie jl. werd uitgegeven, blijkt dat het ledental van de kerk per 31 december 1988 6.720.000 leden was. De statistieken tonen verder een toename met 41 ringen en 552 wijken en gemeenten in 1988.

Per 31 december 1988 waren er 1707 ringen, 402 districten, 222 zendingsoorden, 11.196 wijken, 2.899 gemeenten in ringen, en 2.463 gemeenten in zendingsoorden. ■

De zendelingenpagina's

In deze Zendelingenpagina's een verslag van zuster Joanna van Tellingen uit de Gemeente Emmen, die in het Zendingsgebied Amsterdam Nederland werkzaam is, en broeder en zuster Clement uit de Wijk Rotterdam-Zuid die een zending vervullen in de Frankfurt-tempel.

Joanna van Tellingen

Hallo, ik ben Joanna van Tellingen uit de Gemeente Emmen. Ik ben in het Zendingsgebied Amsterdam Nederland op zending geroepen. Mijn zending begon in september 1988 en duurt tot maart 1990.

Ik ben op zending gegaan om de mensen te laten delen in datgene wat mij gelukkig maakt, het evangelie van Jezus Christus.

Ik ben nu [maart '89] in Gent. Dat is een stad met vele mooie gebouwen. Toen

ik hier aankwam, dacht ik: tjonge, tjonge, wat wonen hier veel mensen. Gent is een studentenstad. Wij werken momenteel in een stadsdeel waar veel studenten wonen. We worden hier redelijk vaak binnengelaten. De studenten hebben een uitgesproken mening en die willen ze je graag vertellen ook. Ze staan open voor nieuwe ideeën (zoals zij dat noemen) en willen naar ons luisteren.

In Gent kun je zijn zendingswerk doen. Op een avond, het liep

Zuster Joanna van Tellingen.

tegen negenen, gingen mijn collega en ik langs de decuren, toen ik een man zag lopen die zijn hond aan het uitlaten was. Iets in mij zei me dat we die man moesten aanspreken. Dat hebben we gedaan en hebben hem een Boek van Mormon gegeven. Hij stond open voor onze boodschap. Na de tweede les zei hij zelf dat hij zich wilde

laten dopen. Een maand later is hij gedoopt.

De leden in Gent doen goed zendingswerk. Mijn collega, zuster Huebner, en ik zijn in de ZHV begonnen met een zendingssteen. Elke week krijgt één van de zusters een kiezelsteentje dat ze altijd bij zich moet dragen. Dit steentje herinnert haar eraan om waar mogelijk over de kerk te praten. En de zondag daarop brengt ze verslag uit van haar ervaringen in de afgelopen week. De zusters zijn heel enthousiast. Het is zo belangrijk dat de leden de zendelingen helpen met zendingswerk. Ikzelf ben 'gevonden' door leden uit de Gemeente Emmen en ik ben ontzettend dankbaar dat broeder en zuster Van de Vlag met mij over de kerk hebben gesproken en mij in contact hebben gebracht met de zendelingen, zodat ik de lessen kon volgen.

Daardoor weet ik nu dat God leeft, dat Jezus de Christus is en dat Joseph Smith een hedendaagse profeet is die de kerk van Christus heeft hersteld.

Lekke band: steek uw handen uit de mouw.

Gerard en Jannie Clement

Onze tempelzending begon op 30 januari j.l. Onze zoon Theo heeft ons naar Friedrichsdorf toegereiden. Hij had, toen wij een zending overwogen, gezegd: 'Pa en ma, gaan jullie maar op zending. Maken jullie je maar geen zorgen, ik neem de vaste lasten wel voor mijn rekening.' Zonder hem had deze wens nooit in vervulling kunnen gaan.

We zijn hier heel vriendelijk ontvangen. Toen we aankwamen, werden wij hartelijk welkom geheten door broeder Müller, die ons naar onze woning aan de Krokusweg 14 reed. En daar werden we weer welkom geheten door de andere zendingsechtparen die hier wonen. Er stond een vaasje bloemen op tafel en een fruitmandje met een kaartje met 'Willkommen' erop.

Dat vonden wij heel attent.

In de gebedsvergadering werden wij de volgende dag welkom geheten door president F. Enzo Busche. Hij maakte bekend dat wij het eerste Nederlandse echtpaar zijn dat een zending in de Frankfurt-tempel vervult.

Daarna vroeg hij mij of ik iets over mij en mijn vrouw wilde vertellen, liefst in het Duits. Nou, dat heb ik toen gedaan en wonder boven wonder verstonden ze het ook nog. Nu moet u weten dat ik het Duits net zo makkelijk spreek als mijn moedertaal, alleen begrijpen de Duitsers het meestal niet, maar dat komt nog wel. Zo vinden wij het allemaal heel jammer dat niemand van ons de Franse taal machtig is, want veel Franstalige leden voelen zich hier een beetje in den vreemde, ofschoon het toch ook voor hen het huis van hun Vader is. Als er uit Nederland of

België een echtpaar bij zou komen dat de Franse taal beheerst, zou dat een hele verbetering zijn.

Wel staan de Nederlanders onbetwist aan de top wat het inzenden van namen betreft, wat weer met zich meebrengt dat we eigenlijk mensen te kort hebben om hun gegevens te verwerken.

Jannie Clement.

Nu iets over de werking: we werken hier in twee groepen; de ene groep werkt van kwart voor acht

Gerard Clement.

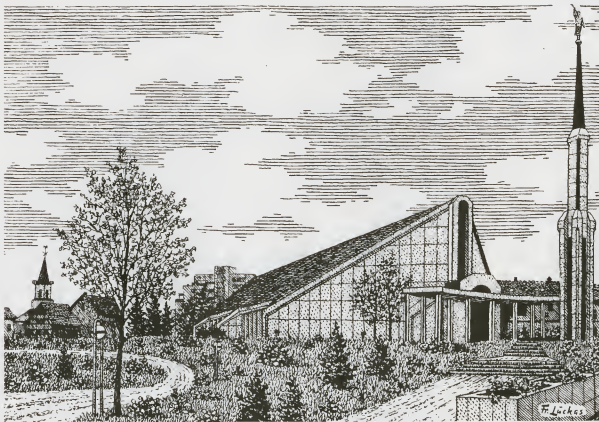
's ochtends tot vier uur 's middags, de andere groep van half twee 's middags tot tien uur, soms half elf, 's avonds.

En gelukkig hebben we ook al twee zaterdagen meegemaakt dat de tempel te klein is, dat alle vier begiftigingszaaltjes bomvol zaten, en dat doet je heel erg goed.

En wat doet het ons goed dat zoveel jongeren, grotere en kleinere groepen, enthousiast naar het huis des Heren komen, meestal vergezeld door hun bisschop die hen doopt. En zij vinden het prachtig om te zien hoe hun bisschop na de dooplechtigheid, na alles te hebben onder gespetterd, ook alles weer mag droogmaken. Wij vinden het fijn om te horen hoe een van die jongeren na afloop van de doop en bevestiging het dankgebed uitspreekt.

Door dit alles worden we hier vooral geestelijk fijn opgebouwd. Zijn Geest wordt rijkelijk over ons uitgestort. Dit is het verlossingswerk waarvoor Jezus op aarde is gekomen. De kerk is waar! God leeft, dat staat onomstotelijk vast. Wij hopen u in de tempel te kunnen begroeten. ■

De Frankfurt-tempel.

In het zendingsveld

Valentin Arts
England Coventry Mission
4 Cophall House
Station Square
Coventry, West Midland
England
CV1 2PP

Pieter Paul van Bekk
England Leeds Mission
Technocentre, Station Road
Horsforth, Leeds
Yorkshire
England
LS18 5BJ

Daniël Beijerling
England London South
Mission
484 London Road
Mitcham, Surrey
England
CR4 4ED

Tineke van der Bijl
England Leeds Mission
Technocentre, Station Road
Horsforth, Leeds
Yorkshire
England
LS18 5BJ

Joep Boom
England Leeds Mission
Technocentre, Station Road
Horsforth, Leeds
Yorkshire
England
LS18 5BJ

Hellen Bouman
Washington D.C. North
Mission
12520 Prosperity Drive
Silver Spring,
Maryland 20904
U.S.A.

Ruud den Brouwer
New York New York Mission
55 Northern Blv, suite 206
Great Neck, New York 11021
U.S.A.

Lex de Bruijn
England Leeds Mission
Technocentre, Station Road
Horsforth, Leeds
Yorkshire
England LS18 5BJ

Gerard en Jannie Clement
p/a Talstraße 10
6382 Friedrichsdorf 1
West-Duitsland

Erwin Decker
England London South
Mission
484 London Road
Mitcham, Surrey
England CR4 4ED

Hans Donker
England London Mission
64-68 Exhibition Road
London
England SW7 2PA

Mauricio Fuenzalida
Mission Belge de Bruxelles
Brand Whitlock Blv 87
1040 Brussel
België

Raymond Greef
California Anaheim Mission
760 North Euclid, suite 213
Anaheim, Californië 92801
USA

Dorthe Iversholt
England Coventry Mission
4 Cophall House
Station Square
Coventry, West Midland
England CV1 2PP

Jim Jansen
England London South
Mission
484 London Road
Mitcham, Surrey
England CR4 4ED

Michael Jansen
England Bristol Mission
Southfield House
2 Southfield Road
Westbury on Trym, Bristol
England BS9 3BH

Hans Jobst
Canada Toronto Mission
338 Queen Street, suite 214
Brampton, Ontario L6V 1C5
Canada

Jelmer de Jonge
Mission Suisse de Genève
Chemin William-Barby 8
CH-1292 Chambesey (GE)
Zwitserland

Arno Karssen
England London South
Mission
484 London Road
Mitcham, Surrey
England
CR4 4ED

Katrien Lombaert
Mission Suisse de Genève
Chemin William-Barby 8
CH-1292 Chambesey (GE)
Zwitserland

Philip Riem
Zendingsgebied Amsterdam
Nederland
Noordse Bosje 16
1211 BG HILVERSUM
Nederland

Marcus van Rooij
England Leeds Mission
Technocentre, Station Road
Horsforth, Leeds, Yorkshire
England
LS18 5BJ

Marieke Schoute
England London South
Mission
484 London Road
Mitcham, Surrey
England
CR4 4ED

Joanna van Tellingem
Zendingsgebied Amsterdam
Nederland
Noordse Bosje 16
1211 BG HILVERSUM
Nederland

Anneke van Til
Zendingsgebied Amsterdam
Nederland
Noordse Bosje 16
1211 BG HILVERSUM
Nederland

Serge Vandendriessche
England Bristol Mission
Southfield House, 2
Southfield Road
Westbury on Trym, Bristol
England
BS9 3BH

Katinka Varenkamp
England Coventry Mission
4 Cophall House,
Stationsquare
Coventry, West Midland
England
CV1 2PP

Jan Vlonk
England Manchester Mission
Paul House, Stockport Road,
Timperly
Altrincham, Cheshire
England, WA15 7UP

Monique van der Vooren
Zürich-Mission, Schweiz
Platusstrasse 11
CH 8032 Zürich
Zwitserland

Lucas en Adele Vreeken
p/a Waldstraße 42
6365 Rosbach-Rodheim 3
West-Duitsland

*Indien er een
adres ontbreekt cq. verkeerd vermeld staat,
a.u.b. bericht aan het Kerkelijk vertaalbureau,
postbus 224,
3430 AE Nieuwegein, Nederland*

Teri Jenks

ONZE GODSDIENSTIGE BEGRIPPEN

Ik was het nooit met mijn oudere zus eens, maar dat is voor iemand van negen heel gewoon. Zoals bij bijna alle broers en zussen gingen onze bekvechterijtjes er meer om wie als winnaar uit de bus zou komen dan om het onderwerp van de discussie.

Maar deze keer was het heel belangrijk voor mijn

intellectueel zelfvertrouwen om gelijk te hebben. We discussieerden over de wolken in de lucht en het draaien van de aarde. Bij aardrijkskunde had ik geleerd dat de aarde met een constante snelheid om zijn as draait, daarom *wist* ik dat de wolken niet bewogen, maar dat de aarde onder hen door draait.

Omdat mijn zus en ik het niet eens konden worden, gingen we met het probleem naar iemand die alles wist: moeder. „Mam, bewegen de wolken of staan zij stil en draait de aarde onder hen,“ vroegen we bijna tegelijk, beiden in de hoop in het gelijk gesteld te worden.

Tot grote vreugde van mijn zus maar tot mijn teleurstelling legde moeder uit dat de aarde wel draait, maar dat de wolken bewegen omdat de wind hen door de lucht blaast.

Mijn begrip van de aardse wetten was nog onvolledig en daarom moest ik mijn manier van denken herzien. Ik moest nog veel leren.

Nu, vijftien jaar later, zie ik in hoe onnozel mijn ideeën waren. Ik dacht dat ik alles wat ik zag, kon verklaren met het stukje kennis dat ik had; en dan dacht ik dat ik het nog bij het rechte eind had ook. Tenminste, tot ik gecorrigeerd werd door een meer betrouwbare bron.

Vaak trekken we in geestelijke zaken ook voorbarige conclusies omdat we slechts een gedeeltelijk inzicht en begrip van het evangelie hebben.

We voelen ons ellendig als een zuster door een ongeluk verlamd wordt terwijl ze nog een jong gezin groot moet brengen. We zeggen dat er geen rechtvaardigheid bestaat als een dronken chauffeur een onschuldige doodt.

Naarmate we meer leren over het doel van beproeving en lijden, gaan we zien dat die invalide zuster door haar nieuwe manier van leven kracht krijgt en groeit.

Naarmate de tijd vordert en wij het plan van zaligheid gaan begrijpen, gaan we inzien dat als er niets verkeers op de wereld gebeurde, een wijze Hemelse Vader de keuzevrijheid weg zou nemen die Hij zijn kinderen gegeven heeft.

Net als mijn onvolledige wetenschappelijke theorieën moeten ook onze godsdienstige begrippen dikwijls aangevuld en gecorrigeerd worden.

Onze kennis en begrip zullen toenemen door in nederig gebed onze geestelijke bron te raadplegen, onze Hemelse Vader.

„Mijn genade zal met u zijn, opdat gij meer volmaakt mag worden onderricht in de theorie, in de beginselen, in de leer, (...) en in alle dingen zowel in de hemel als op aarde“ (zie LV 88:78-79). □

Chris Diamond

Ik kan eerlijk zeggen dat ik nooit echt een vader gehad heb. Hij leeft nog wel, maar ik heb nooit de kans gehad om hem te leren kennen.

Ik heb maar weinig herinneringen aan mijn vader: ik weet nog dat hij op een avond onverwachts thuis kwam, we hadden hem een tijd niet gezien, en dat mijn moeder huilde. Het enige wat ik me van hem herinner is zijn afwezigheid.

Mijn gevoelens voor mijn vader raakten helemaal verdwenen toen mijn moeder door zijn houding zo ziek werd dat ze opgenomen moest worden. Op een dag was ik bij m'n moeder geweest en had ik geprobeerd haar op te beuren, toen mijn vader me kwam opzoeken. Hij woonde toen samen met een andere vrouw.

NOOIT HEB IK MIJN VADER GEKEND

*Hij had
ons verlaten.
Kon ik
hem ooit vergeven?*

Op de een of andere manier kon ik de moed opbrengen om hem te vragen of hij wilde overwegen weer bij zijn gezin terug te komen.

Hij lachte wat nerveus en zei: „Nee, daarvoor is het nu te laat.”

Aan het gemis van een vader houd je altijd een emotionele deuk over. Mijn moeder liet voortdurend zien hoeveel ze van me hield, maar toch voelde ik me genomen.

Ik kon niet eeuwig met zo'n gevoel blijven rondlopen. De eerste verandering kwam toen ik lid van de kerk werd. Ik besefte dat ik het moest kunnen opbrengen om mijn vader te vergeven. Maar ik was nog helemaal in de war. Ik begreep dat ik hem kon vergeven, maar wat precies moest ik hem vergeven? Ik had hem nooit gehaat of kwaad toegewenst.

Maar ik was nog wel boos. Ik vond hem zielig en ik was boos over de keuzen die hij gedaan had. Mijn moeder was geen lid van de kerk, maar toch vroeg ze me om voor hem te bidden en de Heer te vragen om met hem te zijn. Maar ik kon het niet. Ik kon het echt niet.

Toen ik meer over het evangelie leerde, leek alles nog erger te worden. Ik leerde hoe belangrijk het priesterschap is en welke zegeningen je kunt krijgen

door het in geloof op de juiste manier te gebruiken, en dat maakte mij verdrietig. Waarom was er in ons gezin geen priesterschapsdrager met verantwoordelijkheidsbesef waar ik met mijn problemen naar toe kon gaan.

Maar er was iets aan het veranderen in mij. Als lid van de kerk begon ik de wereld en de mensen in de wereld heel anders te bekijken. Ik liet slechte gewoonten varen en probeerde te leven zoals de Heer van me verlangde.

Ik vond enorme troost in het gebed. Ik besefte eindelijk dat er iemand was aan wie ik mijn problemen, mijn vreugde en mijn kleine overwinningen kwijt kon. Dat idee overweldigde me, gaf me het gevoel dat ik belangrijk was. Ik wist dat Hij luisterde.

Ik zag in dat ook ik een Vader had, dat ik letterlijk zijn zoon naar de Geest was. Ik was vol van de gedachte dat er iemand was die me graag een helpende hand toestak om me te steunen en aan te moedigen. Ik ontving een grote gave: het gevoel ergens bij te horen. Ik was niet alleen. Ik wist nu dat alle mensen op de wereld letterlijk mijn broers en zusters waren, dat we allemaal dezelfde Vader hadden. Soms keek ik naar mensen om me heen en dacht: ik weet iets geweldigs en ik wil het jullie graag vertellen. We zijn familie van elkaar.

De Heer gaf mij kracht, vrede en voldoening. Hij deed mij inzien waarom het begrip *vergeving* werkelijk alles-omvattend en machtig is. Te bedenken dat de Heer al mijn zonden en tekortkomingen bij mijn doop vergeven had. En door mij oprecht te bekeren kan ik steeds opnieuw vergeven worden. Het was duidelijk dat ik dit voorrecht niet verdiende als ik in mijn hart mijn vader niet kon vergeven. Ik leerde dat ik hem ondanks zijn slechte gewoonten en gedrag moest eren en een manier ontdekken om hem te helpen in plaats van hem in stilte te veroordelen.

Het was een lange, zware strijd en ik kan nog niet zeggen dat het verlangen naar de fysieke aanwezigheid van mijn vader volkomen verdwenen is. Ik weet nu wel dat hij hulp nodig heeft. En door gebed, inspanning en voorbeeld zal ik hem misschien eens kunnen doen inzien dat ook hij een zoon van God is. □

HET EVANGELIE AAN HUN EIGEN VOLK BRENGEN

Marvin K. Gardner

Ouderling David Antonio Parada en ouderling Sergio Saavedra slaan de hoek om en lopen de volgende straat van een drukke wijk in San Salvador in. Kinderen hollen achter elkaar aan. Een hond blaft. Vrouwen en meisjes lopen met een vracht voedsel of wasgoed op hun hoofd voorbij. Uit open ramen schetteren aanstekelijke Zuidamerikaanse ritmes van verschillende radiostations.

De ouderlingen David Antonio Parada uit El Salvador, José Arcia uit Panama, en Sergio Saavedra uit Mexico, maken deel uit van het groeiende leger plaatselijke zendingen. Nieuwe tempels en opleidingsinstituten helpen hen zich op hun werk voor te bereiden.

In Mexico, Midden-Amerika
en overal op de wereld gaat profetie
door plaatselijke zendelingen
in vervulling.

*Tempel en opleidingsinstituut voor zendelingen in Mexico City.
Alle foto's van de auteur.*

Als de ouderlingen een rood huis naderen, komen van de andere kant net de *novios* (een verloofd paar) aanlopen voor hun afspraak. Zij nodigen de zendelingen uit binnen te komen en zetten de stoelen in een kring. Na het gebed gaat het meisje even een andere kamer in en komt terug met haar exemplaar van het Boek van Mormon.

„Hebben jullie gebeden?” vraagt ouderling Parada. Het meisje knikt. „Hebben jullie in het Boek van Mormon gelezen?” Ja, ze hebben gelezen wat hun opgedragen was in 3 Nephi 11. „Mooi zo! Ga door met lezen en bidden, dan zullen jullie door de kracht van de Heilige Geest te weten komen dat het waar is.”

De les gaat over het plan van zaligheid. Ouderling Parada draait zijn balpen uit elkaar. „Ons lichaam is als de buitenkant van deze pen,” zegt hij, „en onze geest is als de vulling.” Met dit simpele visuele hulpmiddel legt hij de dood en de opstanding uit. Als het meisje een vraag stelt, beantwoordt ouderling Parada die met verzen uit zijn Schriften die vol verwijzingen en notities staan.

Dan neemt ouderling Saavedra het over. Beide zendelingen voelen zich daar volkomen op hun gemak; geen van de twee heeft moeilijkheden met de taal of de cultuur. De moeder van het meisje heeft buiten de was gedaan; zij komt binnen en vangt een deel van de les op. Buiten begint een haan te kraaien en een paar kippen wandelen langs de open deur. Er waait een briefje door het raam en daardoor beweegt het gordijn dat als afsluiting van de achterkamer dient. De les verloopt vlot. Moeder glimlacht als de zendelingen afscheid nemen en geeft hun een hand. Ze zegt dat ze morgen misschien met de *novios* naar de kerk komt.

„We kunnen het zelf”

Ouderling Parada (uit El Salvador) en ouderling Saavedra (uit Mexico) zijn twee van de duizenden zendelingen die gehoor hebben gegeven aan de oproep van president Spencer W. Kimball in het jaar 1974, dat landen moeten voorzien in hun eigen zendelingen en zelfs veel meer zendelingen leveren dan ze zelf nodig hebben, zodat ze in andere delen van de wereld ingezet kunnen worden. (Zie *De Ster* van november 1974.)

Sinds dat jaar is er in Mexico en Midden-Amerika hard gewerkt om die visie te realiseren. Toen president Kimball in 1974 deze opdracht gaf, was slechts 25 pro-

cent van de zendelingen in Mexico Mexicaan; in 1988 was dat 95 procent. In El Salvador komt 100 procent van de zendelingen uit Midden-Amerika; het zijn allemaal *Salvadores*, op zes na die uit naburige landen komen.

De percentages zijn niet in alle gebieden zo hoog. In het Zendingsgebied Costa Rica San José is de verhouding bijvoorbeeld 50-50. „Was het maar 100 procent uit Midden-Amerika,” zegt zendingspresident Percvyn Arnold. „En misschien wordt het zo.”

Maar het zaadje is gezaaid en de tendens zet zich voort. In 1987 gingen meer dan 1300 mannen en vrouwen uit Mexico en Midden-Amerika op zending. Omdat het aantal eigen zendelingen toeneemt, neemt ook het aantal zendingsgebieden toe. In 1974 telde Mexico slechts vijf zendingsgebieden; in 1988 waren dat er veertien. En het aantal dopelingen blijft stijgen. Alleen al in het Zendingsgebied Mexico Monterrey werden in een bepaalde maand 475 mensen gedoopt. Het aantal bekeerlingen in Mexico en Midden-Amerika was afgelopen jaar 40000.

Het is duidelijk dat zendelingen uit eigen land grote voordelen hebben. Zij begrijpen de mensen beter omdat er geen taal- of cultuurbarrières zijn. Soms zijn er wettelijke bepalingen die het aantal zendelingen dat het land binnen mag, beperken. Ook kunnen zendelingen uit Midden-Amerika werken in plaatsen waar het onoverstendig of onmogelijk is buitenlanders naar toe te zenden.

El Salvador is daarvan een goed voorbeeld. In 1980 werd het zendingsgebied gesloten vanwege de politieke situatie in het land; de zendelingen, onder wie veel Amerikanen, werden elders ingezet. In 1984 werd het zendingsgebied heropend, maar er zijn geen zendelingen uit de Verenigde Staten meer naartoe gegaan. Plaatselijke ouderlingen en zusters werken daar zonder problemen.

„We zien in dat we het zelf kunnen,” zegt zendingspresident Franklin Henriquez, die zelf *Salvadoreño* is. „De ringen in het land voorzien in onze behoefte. En er zijn ook *Salvadores* die in Guatemala, Honduras en in Costa Rica werken.”

Het voorbeeld van de pioniers

Hij heeft een splinternieuw pak aan met dito overhemd. Ouderling Enrique Hernández is op weg naar

de luchthaven om van San José in Costa Rica naar het opleidingsinstituut voor zendelingen in Guatemala City te vliegen. Over dertien dagen zal hij terugkeren naar Costa Rica om zijn zending te beginnen.

Waarom brengen zendelingen en geen familieleden hem weg naar het vliegveld? „Mijn ouders zijn geen lid van de kerk,” zegt hij, „en ze zijn te arm om me helemaal naar het vliegveld te brengen. Vanmorgen heb ik het hele gezin wakker gemaakt en afscheid genomen.”

Hij vertelt dat zijn vader, 64 jaar oud en werkloos, niet wilde dat hij ging. Alleen Enrique en zijn zus hadden een baan om het gezin van zeven personen te onderhouden. Nu hij vertrokken is, zal zijn loon gemist worden.

„Het afscheid vanmorgen was erg moeilijk,” zegt hij. „Ik vraag me af hoe ze het zonder mij zullen redden. Ik hoop dat de Heer hen zal zegenen.”

Tijdens de rit naar het vliegveld is hij in gedachten verzonken. „Het voorbeeld van de pioniers heeft me erg gesterkt,” zegt hij. „Zij lieten hun gezin achter, dikwijls in armoedige omstandigheden, om de Heer als zending te dienen. Als zij het konden, kan ik het ook!”

Elke veertien dagen arriveren nieuwe zendelingen zoals ouderling Hernández op de opleidingsinstituten in Mexico en Guatemala. De meesten van hen onderbreken hun opleiding of carrière; sommigen geven hun studiebeurs op. Sommigen worden gestuend

door hun gezin; anderen krijgen geen enkele ondersteuning of aanmoediging van thuis. De meesten komen uit arme gezinnen; en al verminderen de kosten van hun zending een beetje omdat de leden soms voor maaltijden zorgen, toch kunnen de meeste zendelingen maar met moeite een derde deel van de maandelijkse uitgaven zelf opbrengen. En het is heel gewoon dat er uit een gezin meer kinderen tegelijk op zending zijn.

In een van de laatste groepen was de gemiddelde zending nog maar vijf jaar lid van de kerk. Slechts 15 procent was met het evangelie opgegroeid; 25 procent was minder dan twee jaar lid. Ongeveer 40 procent heeft ouders die geen lid zijn.

„Hij komt binnen waar wij dat niet kunnen!”

„Dank je voor het maken van die kapotte waterleiding.”

Ouderling José Arcía lacht. „Och, *hermana* (zuster), het was niks.” Tijdens hun laatste bezoek had het achtjarige zontje van de vrouw een leiding in de voortuin kapot gemaakt, zodat het water op het trottoir gutste. Na een uur, en met de hulp van een lid van de kerk, was alles weer in orde. Elke keer als de jongen nu wegdwaalt uit de les stelt ouderling Arcía hem wat eenvoudige vragen en weet hij hem er spelenderwijs weer bij te betrekken.

De moeder, een gescheiden vrouw, is onder de indruk van de les. Ouderling Arcía en zijn collega onderwijzen met begrip en gevoel; zij vragen haar God en medemens lief te hebben en de wet van kuisheid en het woord van wijsheid te onderhouden. „Zult u over twintig jaar, dus lang nadat de zendelingen vertrokken zijn, deze wetten nog steeds gehoorzamen?” vraagt hij.

„Natuurlijk,” zegt ze. Over twee weken zal ze gedoopt worden.

Als je ouderling Arcía les ziet geven, zou je denken dat hij al jaren in de kerk meeloopt. Toch stapte deze Panamees van 24 dertien dagen voordat hij een jaar lid was het opleidingsinstituut binnen.

Later zegt een Amerikaanse zending die assistent van de zendingspresident is over het werk van ouderling Arcía in het Zendingsgebied Costa Rica: „De president stuurt hem naar gebieden waar het zendingswerk niet zo best loopt. Overal waar ouderling Arcía

komt, straalt hij enthousiasme uit, geeft hij veel lessen en doopt hij. Hij heeft iets wat wij buitenlanders niet hebben. Hij komt binnen waar wij dat niet kunnen!”

Heerlijk om hier te werken

Vannacht is er een hagelbui over Monterrey (Mexico) getrokken en deze morgen zijn de onbestrate wegen modderrievieren. Zuster Miriam Sosa en zuster Laura Alcala kleden zich warm aan met truien en jassen. (De zon schijnt hier *niet* altijd!) De stevige stappers die ze dragen hebben al meer modder gezien.

Je zou denken dat deze twee zusters elkaar al hun hele leven kennen. In ieder geval zijn het nu de beste vriendinnen. Beiden kijken opgewekt en praten enthousiast. Beiden zijn heiligen der laatste dagen van de derde generatie. Beiden hebben een vader die ring-president geweest is en broers die nu ook op zending zijn.

Maar het belangrijkste is dat ze beiden de ware zendingsgeest hebben. Er zijn er die zeggen dat je hier met moeite vijftien lessen per week kunt geven, maar zij hebben meerdere weken 65 lessen gegeven. „Vollende toewijding is de enige manier,” zegt zuster Sosa. Haar nederigheid is oprecht. „Wij hebben ons vertrouwen volkomen in de Heer gesteld.”

„En we houden echt van de mensen die we onderwijzen,” voegt zuster Alcala eraan toe. „Wat wij hebben, willen wij met iedereen delen.”

In de acht maanden dat zuster Sosa op zending is, heeft ze 55 mensen op de doop voorbereid. Meestal

hele gezinnen, die zich nu voorbereiden om naar de tempel te gaan. Het komende weekeinde worden er nog tien van hun onderzoekers gedoopt.

Terwijl ze over de straten schuiven en glibberen maken ze grapjes over in de modder vallen en erin blijven steken. Maar ze doen geen van twee; hun tred is snel en zeker. Ze kloppen aan bij een klein huisje; de ouders zijn niet thuis maar wel grootvader en drie kleindochters. Een klein peertje verlicht het vertrek. De tandloze opa is aan een oog blind en klaagt over pijn in z'n arm. Hij heeft veel te vertellen, maar hij luistert ook. De oudste kleindochter heeft de jongste op schoot; zij en haar andere zusje luisteren aandachtig, lezen in de Schriften en geven goede antwoorden. Tot slot spreekt een van de meisjes een gebed uit en de zendingen gaan weg, na beloofd te hebben terug te komen als de ouders thuis zijn. Nog meer modder. Ze steken nu een veld over onder het zingen van „Ik ben een kind van God”. Op het volgende adres geven ze weer een les. De moeder zegt dat ze tijdens de les een goed gevoel had. „Dat is Gods Geest die tot uw geest getuigt dat dit alles waar is,” zegt zuster Alcala. Het gezin belooft zondag naar de kerk te komen.

Weer op straat stralen de zusters van genoegen. Als ze de zoveelste modderige straathoek omslaan, roept zuster Sosa uit: „Het is heerlijk om hier te werken!”

„Er is een klein probleem”

Zuster Penaloza wilde graag op zending. Jaar na jaar gaf ze dit verlangen aan de bisschop te kennen maar ze kreeg nooit een oproep. Uiteindelijk sprak ze met de assistenten van de zendingspresident en legde hen de situatie uit. Zij belden de zendingspresident.

„Deze zuster wil graag op zending, maar er is een klein probleem.”

Zendingen verbreiden het herstelde evangelie en brengen hele gezinnen tot de kerk; tegelijkertijd wordt hun leven en dat van dierbaren verrijkt. Toen bijvoorbeeld zuster Blanca Emilia Gramajo uit Quetzaltenango (Guatemala) op zending was in Costa Rica, werden haar ouders lid van de kerk.

Onder: Leeftijd is geen hindernis voor hen die willen dienen. Zuster Juanita Penaloza uit Mexico werd op 'zomerzending' geroepen, hoewel ze 103 jaar oud was.

„Wat dan?“

„Haar leeftijd. Ze is 103!“

President Enrique Moreno had een gesprek met haar en riep haar op een „zomerezending“ van twee maanden in Puebla, op ongeveer twee uur van haar woonplaats; ze kreeg sterke, bekwame zusters als collega. De leden van de wijk daar hielden van haar en stonden erop dat zij hun vrienden onderwees. „Zij was een grote zegen voor het zendingswerk,“ zegt president Moreno. „En zij motiveerde zowel leden als zendelingen!“

„Wat ben ik gelukkig. Hasta mañana!“

Ouderling Eduardo López en zijn collega klopten een maand geleden in Monterrey aan bij een verkeerd adres. Ze zochten iemand anders maar ze stapten bij de familie Mendoza binnen toen die belangstelling voor hun boodschap toonde. Zuster Mendoza zei dat ze tien jaar geleden gedoopt was maar nooit actief in de kerk geweest was, omdat haar man haar niet steunde. Haar man was nu bereid te luisteren; hij werd met hun twee kinderen gedoopt.

Señora Hernández, een buurvrouw, kwam tijdens de les binnenlopen; ook zij werd met haar man en twee kinderen gedoopt. Een andere buurvrouw, señora López, kreeg te horen wat er aan de hand was; ze werd met haar vijf kinderen en een nichtje gedoopt en haar man is er bijna klaar voor. Door bij een verkeerd adres aan te kloppen hebben ouderling López en zijn collega tot nu toe veertien mensen gedoopt – allemaal binnen een maand, en er zullen er meer volgen.

Er is sinds de laatste doopdienst nog geen week verstreken; op deze ochtend zijn de zendelingen op bezoek bij het gezin Hernández. Broeder Hernández zit op de bank met zijn arm rond de schouder van ouderling López. „Wij houden van deze zendelingen alsof het onze eigen zoons zijn,“ zegt hij. Toen hij de zendelingen voor het eerst ontmoette, was hij werkloos, maar tezamen hebben ze gebeden en gevast en de week daarop kreeg hij werk bij een oliemaatschappij. Tijdens het gesprek komen leden van andere gezinnen binnen zodat de kleine woonkamer al snel vol is. Tijdens de begroetingen met gelach en knuffels begint iemand te tellen hoeveel mensen er gedoopt zijn. Telkens als er weer iemand binnen komt, gaat er geroep op: „Hij is ook gedoopt!“ Ze maken grapjes over het

dopen van alle andere burens en dat ze over een jaar samen naar de tempel gaan.

Ouderling López en zijn collega hoeven bijna nooit langs de deuren. Ze groeten de mensen op straat en even later geven zij hun de eerste les; ze zien een man die voor zijn huis de krant zit te lezen en al snel onderwijzen ze hem het evangelie; ergens staat een man zijn auto te wassen en zij vertellen hem over de kerk; ze ontmoeten een vrouw met haar kind in het huis van minder-actieve leden en geven ter plekke een les.

„Vorige week hebben we een gezin van zeven personen gedoopt omdat we op straat vriendelijk geweest waren tegen hun kinderen. Je bereikt de ouders heel gemakkelijk als hun kinderen je aan de deur begroeten met: „Dag zendeling!“

„Als ik 's avonds thuis kom, ben ik kapot, daarom staat mijn dagboek vol met van die kleine stukjes:

„Ik ben doodmoe. Een uitstekende dag vandaag. We hebben een gouden gezin gevonden. We hebben ook twaalf lessen gegeven. Ik ben gelukkig!“

„Ik heb op mijn zending veel geleerd“

Het is al laat. Het ringgebouw is bijna leeg en donker. Maar in het kantoor van de ringpresident brandt nog steeds licht. President Adolfo Ibarra van de Ring Monterrey Morelos is pas 23. Een van zijn raadgevers is 31, de andere 25. Alle drie zijn ze op zending geweest.

Wat hebben ze geleerd op zending? „Ik heb Jezus Christus beter leren kennen,“ antwoordt president Ibarra, „en ook om dienstbaar te zijn, lief te hebben en het hart van mensen te raken.“ Ook heeft hij veel geleerd over leiderschap. „Toen ik als districtsleider geroepen werd, had ik nog nooit een gesprek gevoerd; het eerste duerde drie uur!“ Hij glimlacht: „maar ik leerde snel.“

De eerste raadgever, Adolfo Reyes, werd op twintigjarige leeftijd gedoopt; een jaar daarna was hij op zending en werkte hij achttien maanden als zoneleider. „In ons werk in de ring dienen we onze medemens precies als toen we op zending waren,“ zegt hij. „Onze opdracht is nu iets anders, maar onze tijd is nog steeds voor de Heer.“

„Ik ben ook een bekeerling,“ zegt tweede raadgever Pablo Moreno. „Alles wat ik over de Heer en de kerk weet, heb ik op zending geleerd.“

Er zijn nu 29 zendelingen vanuit deze ring op zending. President Ibarra heeft meegemaakt dat het gezin van de zendelingen zeer gezegend werd; ouders die geen lid waren, zijn gedoopt; minder actieve ouders komen weer naar de kerk en gaan naar de tempel; jongere broers en zussen zijn gemotiveerd om op zending te gaan; gezinnen zijn hechter en gezonder. En bijna alle teruggekeerde zendelingen trouwen in de tempel.

„Meteen als zendelingen ontheven worden, geven we hun een roeping,” zegt president Ibarra. „Al een maand voordat een zuster thuiskwam, hebben we haar roeping als raadgeefster in het jonge-vrouwen-presidium van de ring goedgekeurd. Toen ik na mijn zending op het vliegveld aankwam, kreeg ik te horen dat ik de nieuwe ringsecretaris was!”

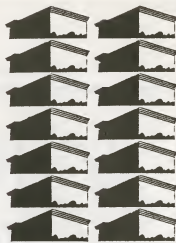
„En ik werd in de hoge raad geroepen tijdens mijn ontheffingsgesprek!” zegt president Moreno. „Geen tijd om uit te rusten,” lacht hij. „Die is er nooit.”

De hoek omslaan

Ouderling Parada en ouderling Saavedra zeggen de *novios* gedag en wandelen de straat uit. „Het is geweldig om dat koppel te zien samenwerken,” zegt hun zendingpresident later. Ouderling Parada komt uit een zeer arm gezin, hij is de zoon van een veldarbeider; zijn junior-collega, ouderling Saavedra, is de zoon van de Mexicaanse consul in El Salvador. De een heeft jarenlang op het veld gewerkt om geld voor zijn zending te kunnen sparen; de ander heeft auto's en stereoapparatuur achtergelaten. Nu vormen ze een eenheid – nederig, vol vertrouwen, spreekvaardig.

Zij lopen over een slingerend voetgangersbruggetje boven een ravijn. Dan slaan ze de hoek om en lopen de volgende straat in van weer een andere buurt van San Salvador. □

De ouderling Enrique Hernández en Carlos Reyes, beiden uit San José (Costa Rica), ontmoeten elkaar op weg naar Guatemala City, waar zich een van de veertien opleidingsinstituten voor zendelingen bevindt.

MEER PLAATSELIJKE ZENDELINGEN OVER DE HELE WERELD

Nets als in Mexico en Midden-Amerika stijgt het aantal plaatselijke zendelingen ook in andere delen van de wereld. In de afgelopen tien jaar is dit aantal bijna verdrievoudigd: van 3.850 tot 10.608. Bijna een derde van de 35000 voltijdzendelingen is afkomstig uit 71 landen en zes territoriums.

Ook het aantal opleidingsinstituten voor zendelingen is toegenomen. De laatste tien jaar is dit aantal gestegen van een (te Provo in Utah) naar veertien. Er zijn nu ook instituten in Argentinië, Chili, Engeland, de Filippijnen, Guatemala, Japan, Korea, Mexico, Nieuw-Zeeland, Peru, Samoa en Tonga. Al deze instituten zijn dicht bij een tempel ondergebracht, zodat zendelingen uit veraf gelegen gebieden hun training als zending en de zegeningen van de tempel ter plaatse kunnen ontvangen voor ze met hun zendingswerk beginnen.

GIJ DAN ZULT VOLMAAKT ZIJN

Doel: De zusters aanmoedigen naar volmaaktheid te streven.

Christus gebod zijn discipelen volmaakt te worden, zoals Hijzelf en zijn Vader volmaakt zijn (zie Matt. 5:48; 3 Ne. 12:48). Dit gebod kan ons tot de gedachte brengen: dat is teveel gevraagd. Er zijn leden van de kerk die erdoor ontmoedigd raken. Anderen maken zich zo bezorgd over het bereiken van volmaaktheid dat ze meer bezig zijn zichzelf te verheerlijken dan anderen te dienen.

Moroni onderwijst ons: „Komt tot Christus, en wordt in Hem vervolmaakt, en onthoudt u van alle goddeloosheid; (. . .) en hebt God lief met al uw macht, verstand en sterkte, (. . .) opdat gij door zijn genade volmaakt in Christus moogt zij” (Moro. 10:32). Als we de Heer beminnen en dienen en zijn geboden onderhouden, kunnen we „volmaakt in Christus” worden. We zullen dan vrede en kracht voelen, ook in tijden van verdriet of moeilijkheden. Onze last zal lichter worden en we zullen beter in staat zijn anderen te helpen hun lasten te dragen (zie Gal. 6:2; Mos. 18:8-10, 24:14-15, 21; Alma 33:23).

Bij onze pogingen volmaakt te worden kunnen we aangemoedigd worden door het voorbeeld van de profeet Joseph Smith. Op een keer gaf de Heer hem de raad: „Loop niet sneller, of werk niet meer dan uw krachten toelaten en er middelen worden verschaft” (LV 10:4). En evenals dat voor Joseph gold, wordt ook van ons niet meer vereist dan onze krachten en middelen toelaten. We hoeven ook niet nu meteen in alle dingen volmaakt te worden. „We moeten volmaakt worden om in het celestiale koninkrijk te kunnen komen,” heeft ouderling Bruce R. McConkie gezegd. „Maar niemand wordt in dit leven volmaakt.

Alleen de Heer heeft dat bereikt, maar Hij had iets op ons voor. Hij was de Zoon van God (. . .) Volmaakt worden in Christus is een proces.” (1976 *Devotional Speeches of the year*, Provo: Brigham Young University Press, 1977, blz 399-400.)

In een bepaalde wijk leerden vele leden meer over dat proces door gehoor te geven aan de opdracht van de bisschop om van één dag een ‘volmaakte dag’ te maken. Een jongeman ontdekte dat het lezen van de Schriften aan het begin van de dag hem hielp de hele dag opgewekt te blijven. (Zie ‘Maak er een volmaakte dag van’, *De Ster*, april 1989).

Volmaaktheid bereiken we beetje bij beetje, met de hulp van de Heer. „Vandaag beginnen we de geboden te onderhouden,” zei ouderling McConkie, „morgen weer wat meer, en zo gaan we van genade tot genade de treden van de ladder op en aldus verbeteren en vervolmaken we onze ziel.” (1976 *Devotional Speeches of the year*, Provo: Brigham Young University Press, 1977, blz 399-400.) Dat is onze opdracht: vandaag beginnen. □

Wenken voor huisbezoeksters

1. Lees 2 Nephi 31:19-20 voor en bespreek wat we uit deze verzen over het vervolmakingsproces leren.
2. Vertel iets over de manier waarop u zelf geleerd hebt een gebod volmaakter na te leven, en nodig de zuster waar u op bezoek bent uit dat ook te doen.

Zie *Hulpboek voor de gezinsavond*, blz. 8-23 en 59-77 voor meer informatie over dit onderwerp.

WEER KAMPIOEN

Kendra Kasl Phair
Redactioneel assistente

Plotseling werden de toeschouwers stil: ze keken allemaal naar het midden van de sportzaal. Iedereen keek naar hetzelfde meisje, het meisje dat al eerder de aandacht getrokken had op de evenwichtsbalk. Nu zwaaide ze aan de brug met ongelijke leggers.

Diane Ellingson heette ze, een typische vijftienjarige atlete: slank, het blonde haar in een paardestaart. Maar de toeschouwers schenen aan te voelen dat er meer aan haar te zien was dan een goed uiterlijk.

Misschien viel ze op door het zelfvertrouwen waarmee ze pirouettes draaide tijdens de vrije oefening. Het kunnen ook de spectaculaire salto's geweest zijn waarmee ze van de ongelijke leggers afsprong, of de moeiteloze sprongen over de springkast, maar waarschijnlijk was het vooral haar liefde voor de toeschouwers die van haar afstraalde als ze naar de mensen keek na weer een perfecte serie.

En al was de serie dan niet helemaal volmaakt, die glimlach had wat. Als ze uitgleed en plat op haar gezicht viel tijdens een wedstrijd die op de televisie uitgezonden werd, glimachte ze nog en zwaaide ze naar het publiek tot er geapplaudiseerd werd. Tijdens een wedstrijd op haar achttiende verjaardag vertelde ze de jury dat ze jarig was om daarmee uit te lokken dat het publiek gevraagd werd „Lang zal ze leven” te zingen.

„Helemaal niet eng,” zegt Diane, „het was leuk geweest als ze het twee keer gezongen hadden, dan had ik nog meer aandacht gekregen.”

Als kind hield Diane al van toeschouwers. Toen ze negen of tien was, kwam ze een keer niet op tijd uit school, dus ging haar vader haar zoeken. Hij vond haar midden tussen een groepje kinderen die ze vermaakte met haar acrobatische toeren.

Marie, de zus van Diane, lacht nog als ze terugdenkt aan Diane's kinderoptredens. „Op gezinsfoto's staat ze altijd voorop. Ze was altijd al een uitslovertje. Als papa een foto van iemand nam, stond zij er op de een of andere manier ook altijd op.”

Deze drang om op de voorgrond te treden ging uitstekend samen met atletiek, een van Diane's andere grote liefdes. Haar ouders ervan overtuigen dat atletiek goed voor haar zou zijn was al moeilijk genoeg, maar daarna moest ze er nog heel wat extra's voor doen.

„Ons gezin telde zeven kinderen en daarom was er geen geld voor Diane's atletieklessen. Ze ging op eigen houtje naar de sporthal en zei tegen de trainer dat ze alles wilde aanpakken. Als de training voorbij was maakte ze de hal schoon, zoog de matten, poetste de douches schoon en nog veel meer om haar lessen te kunnen betalen,” vertelt Marie.

„Op een dag voelde ik me volkomen wanhopig. Ik had het idee dat ik het niet langer uit kon houden,” zegt Diane. Ze vroeg om een priesterschap-zegen. Ze wist dat de macht om haar te genezen aanwezig was, „maar ik wilde dat dat alleen maar zou gebeuren als het in overeenstemming was met de wil van onze Hemelse Vader. Ik kreeg de zegen en ik voelde me bijzonder vredig.”

Diane's liefde voor de schijnwerpers werd spoedig geëvenaard door haar sportieve kwaliteiten, en dat bleek een succesformule te zijn. Ze begon te trainen toen ze veertien en een half was, tamelijk laat voor competitieatletiek, maar binnen een jaar nam ze het op tegen de besten van het land. Ze werd nationaal Olympisch kampioen bij de junioren op de middelbare school en op de universiteit behaalde het damesteam atletiek van de University of Utah onder haar leiding zijn eerste nationale titel.

Toen ze niet langer aan universiteitswedstrijden mee kon doen, besloot ze beroeps te worden en aan nationale wedstrijden mee te doen. Ze wist dat haar atletiekcarrière bijna voorbij was, maar ze wilde de opwinding van de schijnwerpers en het plezier in de sport zo lang mogelijk vasthouden.

Tijdens de training oefende Diane het kastspringen zoals ze al duizenden keren gedaan had; ze sprong op de springplank als altijd, ze vloog over de kast als altijd. Maar toch ging er iets verkeerd. Ze draaide een klein beetje te ver door en toen ze op de mat neerkwam, brak ze haar nek. Ze moest zes maanden in het ziekenhuis blijven en de rest van haar leven in een rolstoel.

Dit gebeurde op 15 december 1981 en Diane bracht die kerst en de vijf maanden daarna in het ziekenhuis door, waar ze zich probeerde voor te stellen hoe haar leven er zonder sport zou uitzien. Na zo lang en zo veel van sport gehouden te hebben, was aanpassen erg moeilijk voor Diane.

„Ik vond het afschuwelijk om in het ziekenhuis te liggen, ik voelde me net een gevangene,” zegt Diane. Ze lag een hele maand in een rekverband en kon zich helemaal niet bewegen, behalve als de verpleegsters haar elke twee uur een paar centimeter draaiden. Ze had geen idee dat ze zo lang zou moeten blijven. „Toen ik net in het ziekenhuis lag, dacht ik eigenlijk dat ik over een maand aan de wedstrijden kon beginnen. Ik dacht: „Als ik maar genoeg geloof heb in God en in mijzelf zal het goedkomen. Dat wist ik zeker.”

Maar haar herstel verliep niet zo voorspoedig, het leek wel of alles slechter ging. „Ik was een vreselijke patiënt,” zegt Diane, „ik voelde me ellendig in het ziekenhuis omdat ik zo rusteloos was. Ik had met geen mens geduld.” Eindelijk kwam er een keerpunt. „Op een dag voelde ik me volkomen wanhopig. Ik had het idee dat ik het niet langer uit kon houden,” zegt Diane.

Ze vroeg om een priesterschapszegen. Ze wist dat de macht om haar te genezen aanwezig was, „maar ik wilde dat dat alleen maar zou gebeuren als het in overeenstemming was met de wil van onze Hemelse Vader. Ik kreeg de zegen en ik voelde me bijzonder vredig. Alsof ik wist dat alles goed zou komen, wat er ook gebeurde. Als ik het ziekenhuis niet meer uit kon lopen, dan had dat een reden. Ik had altijd m'n best gedaan om het evangelie na te leven en te doen wat er van me verwacht werd, dus als iemand waardig was die zegen te ontvangen was ik het. Maar vanaf dat moment was ik een ander mens. Ik voelde me helemaal op m'n gemak.”

Ironisch genoeg was het de atletiek die haar herstel het meest bevorderde. „Zonder die atletiektraining weet ik niet of ik er nog bovenop gekomen was,” zegt ze. „Ik had met atletiek al heel wat ernstige blessures opgelopen.

Het was altijd vallen, opstaan, vallen, opstaan, en nu was ik weer eens gevallen en moest ik gewoon weer opstaan. Door de atletiek leerde ik opstaan om weer kampioen te worden.”

Op de dag dat het tot haar doordrong dat ze nooit meer zou kunnen lopen, besloot ze haar studie af te maken. Ze lag op bed met alle plakboeken vol souvenirs en foto's van haar optreden.

De tranen liepen over haar wangen en drupten op de pagina's van de plakboeken. „Ik besefte toen dat ik niet beter zou worden. En al huilend dacht ik: „Ik kan de moed helemaal opgeven of doorgaan met m'n leven.“ en op dat moment besloot ik mijn studie af te maken.”

Diane geeft nu les aan een klas zevenjarigen, met wie ze precies op ooghoogte kan omgaan. „De kinderen doen alles voor haar;” zegt Marie. „Ze zijn gek op haar.”

Ze heeft meer fans dan alleen haar leerlingen. Ze houdt toespraken op haardvuuravonden voor jongeren, die zeer aandachtig naar haar verhalen luisteren. Ze brengt een boodschap van hoop en volharding, zonder bitterheid om wat haar overkomen is.

Haar optreden en karakter zijn niet veranderd. Luister maar als ze spreekt; hetzelfde uitbundige, vrolijke meisje dat sportzalen vol mensen wist te charmeren. Nu is haar charme op een ander publiek gericht. Ze lijkt tot ieder persoonlijk te spreken en haar verhaal wordt regelmatig door haar eigen gelach onderbroken.

„Ik geloof dat ik door het vertellen van atletiekverhalen en mijn ervaringen met mensen kan communiceren. Zij vergeten snel dat ik in een rolstoel zit. En dan zien ze me als een gewoon mens die veel met hen gemeen heeft, al zie ik er in een rolstoel anders uit dan zij,” zegt Diane.

Haar boodschap is vooral voor potentiële kampioenen: geef de moed niet op, wat er ook gebeurt. „Jaren geleden ontmoette ik een meisje dat Nancy Thies heette. Nancy zat in de olympische ploeg van de Verenigde Staten en ze was een van de beste atletes van het land. Nancy heeft me een paar belangrijke dingen geleerd en die ben ik nooit vergeten. Het eerste was ze zei, was: 'Wees nooit bang om te verliezen.' Ook zei ze: 'Als je valt en blijft liggen, ben je de verliezer en zul je nooit winnen. Maar als je weer overreind krabbelt en het nog een keer probeert, dan ben jij de kampioen. Geef het dus nooit op.'” Diane beloofde zichzelf dat ze die raad in gedachten zou houden en nooit zou opgeven, hoe dikwijls ze ook zou vallen.

Toen ze te maken kreeg met de hardste klap van haar hele leven was het erg moeilijk om door te gaan, vooral door de rolstoel. Al de jaren dat ze aan atletiek deed, of het nu op de brug met ongelijke leggers was of dat ze voor de grap handstandjes maakte, was haar grootste angst dat ze blind zou worden of verlamd zou

raken. „Rolstoelen stonden me zo tegen dat ik nooit praatte met iemand die in een rolstoel zat, ik vermeed ze. Ik was bang dat ik er zelf in terecht zou komen als ik er te dicht bij kwam. Het lijkt erop of ik door m'n afkeer en door er zo vaak aan te denken, er toch een beetje op voorbereid werd,” zegt ze. Maar Diane werd waarschijnlijk vooral voorbereid door de geestkracht die ze in de loop der jaren aankweekte en die nu spreekt uit haar grappige verhalen en haar sterke getuigenis van een eeuwig perspectief en van Gods liefde voor zijn kinderen. Die kracht heeft Diane altijd gehad. „Nooit heb ik iemand ontmoet, behalve mijn vader, die zo'n sterk getuigenis heeft als zij,” zegt Marie. „Ze twijfelt er niet aan dat ze de juiste dingen doet en dat de kerk waar is. Ze is altijd een geweldig voorbeeld.”

Aan het einde van haar boodschap gaan de lampen uit voor een diashow: Diane, de grappenmaakster en atlete, flitst over het scherm op de maat van snelle, moderne muziek. Als de presentatie voorbij is, wordt ze door enthousiaste jongelui omringd.

Diane zegt: „Ik vind het heerlijk als mensen me na mijn presentatie vertellen dat ze gaan proberen voortaan beter hun best te doen. Er kwam eens een meisje naar me toe die zei vier keer naar me geluisterd te hebben. Na de eerste keer besloot ze geen zelfmoord te plegen; na de tweede keer dat ze haar opleiding zou afmaken; na de derde keer stelde ze zich ten doel een van de beste leerlingen van de klas te worden; de laatste keer was ze goed op weg dat doel te bereiken.”

Als iemand haar zegt hoe goed ze is, haalt ze met een glimlach haar schouders op. Ze lijkt zelfs een beetje verlegen, en dat zou je van haar niet verwachten. „De mensen denken altijd: 'Jij bent ongelofelijk,' maar dat ben ik niet. De mensen zeggen: 'Als mij zoiets overkwam, zou ik het niet aankunnen,' maar dan kan ik alleen maar zeggen: 'Je moet wel, anders ga je dood.' Je moet nemen wat het leven geeft en er het beste van maken, zelfs als je daar geen zin in hebt. Als je je nek breekt moet je ermee leren leven, maar je leert het, en dat is nou zo geweldig aan tijd en het genezingsproces. Je hoeft helemaal niet zo geweldig te zijn.” Je hoeft alleen maar zo vastbesloten te zijn als Diane om weer overeind te komen en dan zul jij op jouw beurt kampioen worden. Diane is bijzonder blij met de overwinning want ze heeft teruggekregen wat ze dacht verloren te hebben. Ze is weer kampioen. □

Diane vertelt vaak haar levensverhaal aan geïnteresseerde jongeren. Haar boodschap is er een van hoop en volharding, zonder bitterheid om wat haar overkomen is. „Geef het niet op, wat er ook gebeurt,“ zegt ze.

Met hatelijke
opmerkingen
kun je iemand
bezeren

(zie Jakobus 3:8-10)

CITATEN OVER LEIDERSCHAP

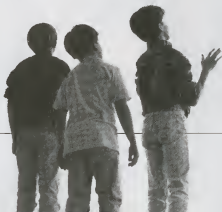
„Staat op, en laat uw licht schijnen' (LV 115:5),
en wees een voorbeeld voor anderen.”
President Ezra Taft Benson.
(„To the Rising Generation,”
New Era, juni 1986.)

„Ik begrijp nu beter dan ooit waarom de profeten gezegd hebben dat de Heer veel uitverkoren zonen en dochters voor de laatste dagen bewaard heeft. Hij heeft jullie hard nodig om zijn koninkrijk op te bouwen. En dat koninkrijk (. . .) zal zich uitbreiden en grenzen verleggen (. . .) in die mate dat jij erop voorbereid bent om jouw taken op je te nemen om Gods koninkrijk naar steeds grotere hoogten te stuwen.”
Ouderling M. Russel Ballard
(„You – the Leaders in 1988,”
Ensign, maart 1979.)

„Jezus wist wie Hij was en wat zijn opdracht was op deze planeet. Dat betekent dat Hij krachtig leiding kon geven; Hij was niet onzeker of zwak.”
President Spencer W. Kimball
[*The Teachings of Spencer W. Kimball*,
(Salt Lake City: Bookcraft 1982), blz 481].

„De Heer aarzelt niet om jonge leiders te roepen voor zijn eeuwige doeleinden. Hij helpt hen bij hun voorbereidingen, en stuurt hen uit.”
Ruth H. Funk,
voormalig algemeen jonge-vrouwenpresidente
(„Nog zeer jong”, *De Ster*, januari 1978).

„Gij zijt het licht der wereld. Een stad, die op een berg ligt, kan niet verborgen blijven. Ook steekt men geen lamp aan en zet haar onder de korenmaat, maar op een standaard, en zij schijnt voor allen die in huis zijn” (Matt. 5:14-15).

„Integriteit en werk zijn belangrijke beginselen die door de kerk onderwezen worden (. . .); daarom kunnen jeugdleiders een generatie opleiden die de bewondering van de wereld zal afdwingen.”

Vaughn J. Featherstone
[*A Generation of Excellence*, (Salt Lake City: Bookcraft, 1975), blz 172.]

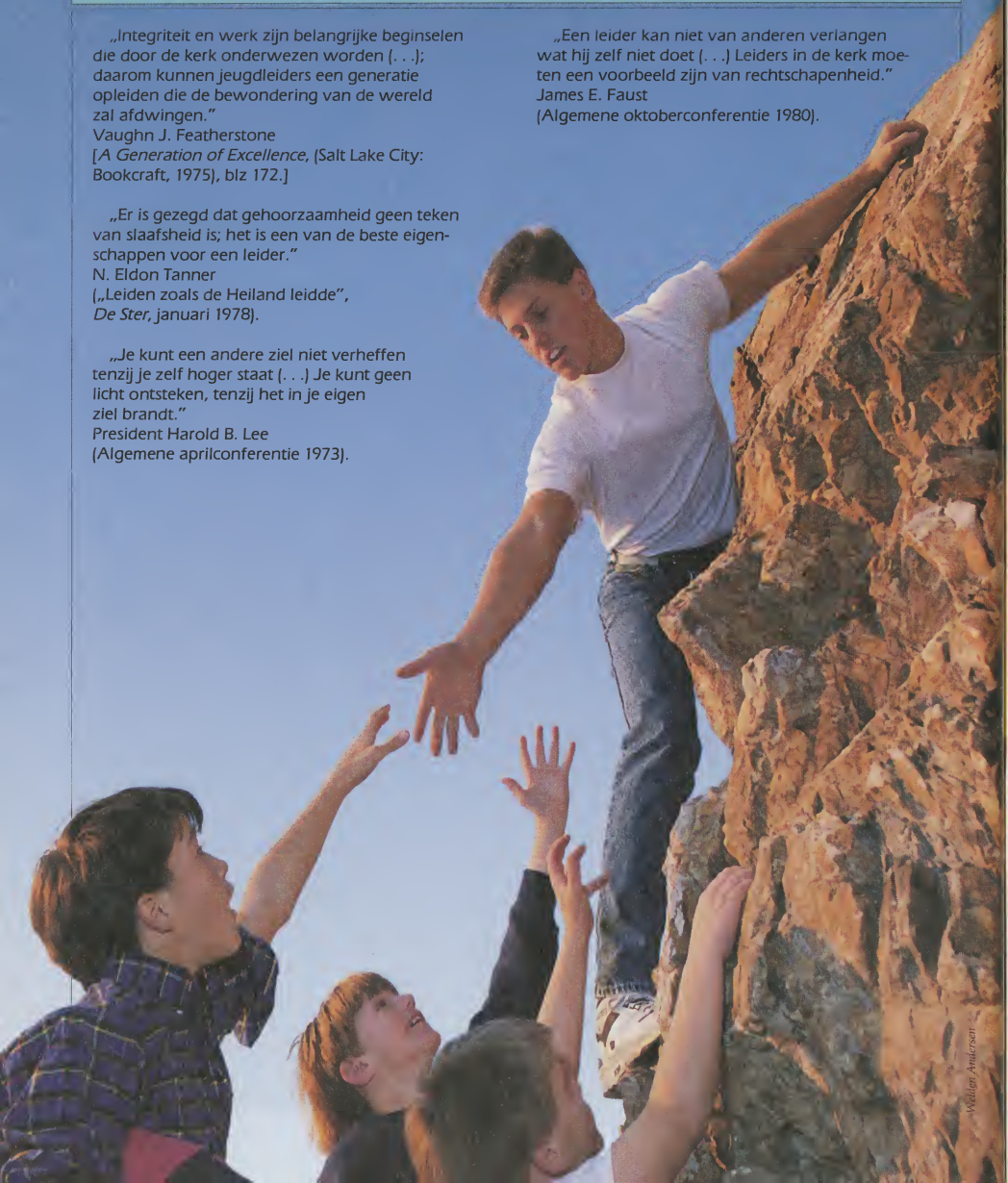
„Er is gezegd dat gehoorzaamheid geen teken van slaafsheid is; het is een van de beste eigenschappen voor een leider.”

N. Eldon Tanner
[„Leiden zoals de Heiland leidde”,
De Ster, januari 1978].

„Je kunt een andere ziel niet verheffen tenzij je zelf hoger staat (. . .) Je kunt geen licht ontsteken, tenzij het in je eigen ziel brandt.”

President Harold B. Lee
[Algemene aprilconferentie 1973].

„Een leider kan niet van anderen verlangen wat hij zelf niet doet (. . .) Leaders in de kerk moeten een voorbeeld zijn van rechtschapenheid.”
James E. Faust
[Algemene oktoberconferentie 1980].

Walden Andersen

Waar zou ik zijn zonder de kerk?

Als raadgever in het Europese gebiedspresidium was ik eens in Ierland om de zendingen te bezoeken en op een districtsconferentie te spreken. Tijdens die con-

ferentie stelde president John O'Farrell, eerste raadgever in het presidium van het Zendingsgebied Dublin Ierland, in zijn toespraak een zeer interessante vraag:

„Waar zou ik zijn zonder de kerk?“

Hij vroeg de aanwezigen: „Waar zou u zijn zonder het evangelie?“ Hij veronderstelde: „Wij leren zouden waarschijnlijk in de plaatselijke bar rondhangen, bier drinken en ongepaste verhalen vertellen.“

Ieder van ons mag zich best afvragen: „Waar zou ik zijn zonder de kerk?“

Wat een zegen is het om het evangelie te kennen en vreugde te vinden in de reddende kracht ervan.

Beste jonge vrienden en vriendinnen, door ervaringen van anderen en door mijn eigen getuigenis weet ik zeker dat het evangelie een enorme kracht heeft om mensenlevens te veranderen. De Schriften staan vol verhalen over mannen en vrouwen die door het evangelie veranderd zijn.

Denk maar eens aan Matteüs, een verachte belastinginner die de Heiland volgde. Wat zou er van hem geworden zijn als hij de Meester niet ontmoet had en doorgedaan was met het verzamelen van aardse in plaats van hemelse rijkdommen? (Zie Matt. 9:9.)

Denk aan Saulus, de tentemaker uit Tarsus, en zijn dramatische confrontatie met God bij Damascus. Hij had de mantels gedragen van hen die Stephanus ter dood hadden gebracht, en hij ging rond, „dreiging en moord blazend tegen de discipelen des Heren“ (Hand. 9:1). Waar zou Saulus geweest zijn – wat zou er van hem geworden zijn – als de Heer niet tussenbeide gekomen was en woede en haat niet veranderd had in verlangen en toewijding?

Petrus en Andreas, Jakobus en Johannes gaven gehoor aan de oproep om hun netten achter te laten en „vissers van mensen“ te worden (zie Matt. 4:18-22). Dat was heus niet gemakkelijk voor die mannen, het kwam zeer ongelegen (dat doet het bijna altijd, zeker vanuit werelds oogpunt bekeken), maar zij gaven gehoor aan de oproep van de Heiland en waren daarna nooit meer hetzelfde.

En deze tijd? Zijn er nog zulke verhalen? Jazeker!

Ik wil jullie graag meenemen naar Huddlesfield in Engeland, om te luisteren naar het getuigenis van een goede zuster, Mina Kreslins. Ze werd in Amsterdam in een Joods gezin geboren. Tijdens de Tweede Wereldoorlog verloor ze haar ouders, broers en zusters.

In haar getuigenis spreekt ze over haar bekering: „Ik was verbitterd, en al bad ik, ik kon niet vergeven.“ Begin oktober 1983 kwam haar dochter Karla in contact met de zendelingen. Karla kreeg belangstelling voor

het evangelie en wilde zich laten dopen. Ze vroeg haar moeder bij de doop aanwezig te zijn. „Bij Karla's doop voelde ik de Geest, die was bijzonder sterk. Zoiets prachtigs had ik m'n hele leven nog niet ervaren. Ik was verrukt en ik wilde erbij horen.“

De zendelingen begonnen zuster Kreslins te onderwijzen, en de Geest getuigde dat wat ze zeiden waar was. „Toen ze vertelden over Joseph Smith en de herstelling, voelde ik de Geest van top tot teen. Toen wist ik met heel mijn hart dat de kerk waar was en dat ik lid wilde worden.“

Mijn doop was een grootse gebeurtenis. Toen ik uit het water stapte, voelde ik iets wat niet met woorden te beschrijven valt. Ik wilde juichen van blijdschap. En daarna was er alleen maar vrede en vrijheid, de verschrikkingen en de haat van de oorlogsjaren hadden

Dank de Heer elke dag dat je lid bent van de kerk en dat je je elke dag in gebed tot een liefdevolle Hemelse Vader kunt wenden en leiding en inspiratie kunt krijgen bij de dagelijkse beslissingen.

hun greep verloren.

Sinds ik lid ben van deze prachtige kerk, kan ik vergeven. Er is geen bitterheid meer in mijn hart.“

Waar zou Mina Kreslins nu zijn zonder het evangelie?

Ook ik heb me ernstig afgevraagd: „Waar zou ik zijn zonder het evangelie?“

DE RODE JAS

Viva May Gammell Willcox

Het getuigenis van dat evangelie gaf me kracht nee te zeggen tegen mijn kameraden in de marine, toen we begin 1944 voor de eerste keer in het opleidingskamp verlof kregen. Ze vroegen of ik mee ging stappen, om te bewijzen dat ik een man was door me te laten tatoeëren en daarna op drank en vrouwen af te gaan. Ik was de enige heilige der laatste dagen in de groep, en ik voelde me wel wat eenzaam toen ik zonder hen naar het ontspanningscentrum ging en daarna naar een film. De dag daarop kwam ik in contact met andere kerkleden en dat beurde deze eenzame mormoonse jongen uit Utah weer op.

Dat ik na de Tweede Wereldoorlog zedelijk rein kon thuiskomen, was een zegen met eeuwige gevolgen.

Satans macht neemt toe. Je ziet het om je heen in boeken, tijdschriften, films en op de televisie. Je kunt het kwaad alleen weerstaan door Gods hele wapenrusting aan te trekken (zie Ef. 6:13-17). Trek Gods geestelijk harnas aan; allen die het dragen zullen beschermd worden tegen de dodelijke wapens van goddeloosheid en kwaad.

Zonder het evangelie is de wapenrusting incompleet, hebben we geen schild van geloof en geen pantser van gerechtigheid.

Als je goed leeft, zullen jullie, jonge mensen, daarvoor gezegend worden. Je hoeft echt niet te wachten tot je oud geworden bent. Jullie kunnen heel veel doen om het koninkrijk op te bouwen – als priester of lauwermeisje, leraar of rozenmeisje, diaken of bijenkorfmeisje. Bedenk dat door middel van de vijftienjarige Joseph Smith het licht van het evangelie in de wereld terugkwam.

Alleen Satan wil dat je geen hoge achting voor jezelf hebt. Zij die God volgen kennen de waarde van zielen heel goed (zie LV 18:10).

Laten we onze les goed leren, zodat we nuttige dienstknechten kunnen zijn. Maak optimaal gebruik van de onderwijsmogelijkheden in de wereld, maar ondersteun die kennis met de geestelijke kracht die je in het seminarie kunt opdoen. Hulp en kennis zoeken, dan dienen; leren, dan naleven, zo verloopt het proces.

Ik getuig tot jullie dat het evangelie een mensenleven kan veranderen en dat we een liefdevolle en zorgzame Hemelse Vader hebben die ons allemaal kent, die weet wat we verwachten en verlangen, en waarin we sterk of zwak staan. □

Waarom heb ik ooit naar die mormoonse zendingen geluisterd?" dacht Johanna Anderson terwijl het schip onder haar voeten wild tekeer ging. De overtocht was zwaar en vooral vandaag was de zee erg ruw. Bijna iedereen die ze kende aan boord was ziek. Haar geloof begon te wankelen en ze dacht: waarom moet de reis zo lang en zo zwaar zijn?

Ze had bij haar zorgzame ouders thuis kunnen zijn, in Zweden, het land waar ze zoveel van hield. Haar ouders waren kort na de organisatie van de kerk door mormoonse zendingen bekeerd en hun grootste wens was hun kinderen naar Salt Lake City te sturen. Toen hun oudste zoon Neils genoeg geld verdiend had voor de overtocht naar Amerika van hemzelf en zijn vrouw, besloten zijn ouders dat het voor de veertienjarige Johanna de kans was om ook te gaan.

Johanna dacht eraan terug met hoeveel zorg moeder haar koffer ingepakt had, en hoe ze een verrassing onderin gestopt had. „Johanna,” had moeder gezegd, „als je ver weg bent, en je geloof in God wankelt, of als je in uiterste nood bent, maak dan dit pakje open dat onderin je koffer ligt. Het zal je opmonteren en je de kracht geven door te gaan naar Utah.”

En nu voelde Johanna zich heel neerslachtig. Ze hadden veel te lijden gehad van zware stormen en de watervoorraad voor drie maanden was bedorven. Veel passagiers waren doodziek, enkelen gestorven en op zee begraven. Misschien was het nu een goed moment om het pakje dat moeder meegegeven had open te maken.

A photograph showing a person from the back, with a large feather in their hair. They are looking into an open suitcase that contains a bright red garment. The person is wearing a red wristband. The background is a plain, light-colored wall.

Ze ging naar het bagageruim en daar stond haar koffer. Ze maakte hem open en begon te zoeken. Ze kreeg tranen in haar ogen toen ze zag wat er in het pakje zat: de prachtigste rode jas die ze ooit gezien had. Daar moest moeder uren en uren aan besteed hebben. Ze trok hem aan, warm en zacht was hij, en ze maakte een vreugdedansje.

Zo gelukkig als ze nu was, was ze lang niet meer geweest. Ze zou de prachtige jas graag aan alle anderen hebben laten zien, maar ze bedacht zich. Dit was haar geheim. De rode jas was voor in Utah. Pas als ze in het nieuwe land aankwamen zou ze hem weer aantrekken. Secuur vouwde ze hem op en legde hem weer in de koffer.

Haar prachtige geheim gaf haar de kracht voor de rest van de reis. Als niemand eten door de keel kon krijgen had Johanna honger. Ze was beste maatjes met de scheepskok en die maakte voor haar zweedse pannekoeken klaar die ze zo lekker vond. Hij zette dan de grote kom op haar schoot en deed er een voor een de ingrediënten in.

Na drie maanden bereikte het schip eindelijk Amerika. De Andersons hadden nog drie maanden nodig om in St. Louis (Missouri) te komen. Daar kochten ze een huifkar, enkele koppels ossen en voorraad voor de lange tocht over de vlakten.

Neils en zijn vrouw menden de ossen en Johanna liep ernaast. Ze was jong en sterk en hield van de ongerepte natuur met z'n vogels en dieren. Elke dag zag

Craig Dinnard

ze nieuwe dingen die haar verbaasden en blij maakten. Af en toe zag ze goedgezinde Indianen in de verte. En onder het lopen dacht ze steeds aan het geheim in haar koffer – de zachte, mooie rode jas – en hoe ze die zou dragen als ze in Utah aankwamen.

Maar de groep pioniers waar ze bij hoorde was zich er niet van bewust dat ze gevolgd werden door vijandige Indianen. Johanna voelde vaag dat er iets niet goed was en werd een beetje bang. Toen uiteindelijk de avond viel, werden de karren op bevel van de kaptitein van de groep in een aaneengesloten cirkel geplaatst. De koeien en de ossen werden binnen de cirkel

gedreven en er was geen kampvuur, muziek of dans zoals op andere avonden. De heiligen werd gezegd naar bed te gaan en heel stil te blijven.

Johanna was doodmoe van het lopen en viel in een diepe slaap. Vlak voor de dag aanbrak werd ze wakker door het geluid van stemmen en gestamp van paardenhoeven. Haar schoonzus gebarde dat ze stil moest blijven liggen. Neils lag niet in zijn bed.

De stemmen kwamen dichterbij en Johanna hoorde dat er een andere taal gesproken werd. De pioniers spraken met de Indianen.

Ze hoorde mannen rondscharrelen in de kar boven

Johanna's moeder gaf de prachtige jas mee om Johanna op te beuren, maar uiteindelijk werd het leven van de hele pioniersgroep erdoor gered.

haar. Haar koffer stond achterin en werd geopend. Ze hoorde Neils met de Indianen praten.

Plotseling hielden de stemmen op, de mannen sprongen van de wagen af en ze hoorde dat de Indianen wegreden.

Neils kwam terug en nam Johanna mee naar de voorkant van de wagen. Hij zei tegen zijn zus: „Blijf hier, Johanna. Kijk niet om en ook niet achter in de wagen. Je hebt geloof en de Heer zal voor ons allen zorgen.”

De verleiding was te sterk voor Johanna, ze draaide zich om en keek naar de Indianen die in een rij achter elkaar op ongezadelde paarden wegreden. Voor de krijgers uit galopperde hoofdman Walker, gillend en schreeuwend. Om zijn schouders wapperde haar prachtige rode jas.

Neils ving zijn zus op in zijn armen. „Johanna, jouw jas heeft je leven en dat van de hele groep gered.

De helderrode kleur trok meteen de aandacht van de hoofdman. Toen hij jouw jas zag, had hij genoeg en daardoor bleven wij allen ongedeerd.”

De Andersons bereikten Salt Lake City en later trouwde Johanna met James Hansen, een Deense bekeerling. Het paar kreeg tien kinderen en hun nakomelingen vertellen het verhaal van de rode jas nu nog steeds aan hun kinderen. □

Viva May Gammell Willcox een achterkleindochter van Johanna Anderson.

